Lui Iulian Antonescu şi generaţiilor mai vechi şi mai noi de muzeografi şi colaboratori

CARPICA
L

FONDATOR: IULIAN ANTONESCU

Coperta I – Portret Iulian Antonescu, autor Dan Hatmanu (Colecția *Iulian Antonescu* a Muzeului de Istorie din Bacău – foto Mihnea Baran)

Design coperţi: Dionis Puşcuţă

CONSILIUL JUDEŢEAN BACĂU
COMPLEXUL MUZEAL „IULIAN ANTONESCU" BACĂU

CARPICA
L

Publicaţie înregistrată la Central and Eastern European Online Library GmbH

RO-BC-023 – cod ISIL pentru Complexul Muzeal "Iulian Antonescu" Bacău
RO-BC-023-BIB – cod ISIL pentru Biblioteca Complexului Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău

Editura Magic Print Oneşti
2021

LUCRARE FINANŢATĂ DE:
CONSILIUL JUDEŢEAN BACĂU
prin
COMPLEXUL MUZEAL „IULIAN ANTONESCU" BACĂU

ISSN: 1013-4182

CUPRINS

ARHEOLOGIE-ISTORIE

HERALDICĂ, NUMISMATICĂ

ISTORIE LITERARĂ

NOTE ŞI RECENZII

CONTENTS/ SOMMAIRE/ INHALT

ARHEOLOGY-HISTOIRE/ ARCHÉOLOGIE-HISTOIRE/ ARCHÄOLOGIE-GESCHIHTE

HERALDRY, NUMISMATICS/ HERALDIQUE, NUMISMATIQUE/ HERALDIK, NUMISMATIK

LITERARY HISTORY/ HISTOIRE LITTÉRAIRE/ LITERATURGHESICHTE

NOTES AND REVIEW/ NOTES ET COMPTE-RENDUS/ NOTIZEN UND BEWERTUNGEN

Moşiile Mănăstirii Neamţului din Braniştea Bohotinului (secolele XV-XVIII). Documente inedite

Costin Clit

The properties of Neamţ Monastery from the Bohotin Branch (XV-XVIII centuries). Unpublished documents

Abstract

The princely branch of Bohotin, documented from the 15th century, is mainly the space where the rulers of Moldova grant gifts and mercies to Orthodox monasteries or trusted people. In the present study we capture synthetically and documentary the evolution of the estates of Neamț monastery for the duration of four centuries (XV-XVIII), using the documentary testimonies published over time, especially those in the academic space, but also numerous original documents preserved in The National Archives - royal orders, testimonies, written in Cyrillic script, which we publish for the benefit of researchers.

Keywords*: lords, monasteries, donations, villages, estates, beehives, courts, boyar families.*
Cuvinte cheie: *domni, mănăstiri, danii, sate, moșii, prisăci de stupi, judecăți, familii boierești.*

Braniștea domnească a Bohotinului, atestată documentar din secolul al XV-lea, constituie cu predilecție spațiul în care domnii Moldovei, odată cu întemeierea și organizarea statală, acordă danii și miluiri mănăstirilor ortodoxe sau oamenilor de încredere. În studiul de față surprindem sintetic și documentar evoluția moșiilor mănăstirii Neamț pe durata a patru secole (XV-XVIII), folosindu-ne de actele scrise publicate de-a lungul timpului, mai ales cele din spațiul academic, dar și numeroase documente inedite păstrate în Arhivele Naționale – porunci domnești, mărturii, redactate în grafie chirilică, pe care le publicăm în beneficiul cercetătorilor.

Braniștea domnească a Bohotinului se găsea, după unele opinii, în partea sud estică a actualului județ Iași, ce se întindea de la Ungheni până în dreptul satului Grozești și includea așezările de pe Bohotin, Cozia, Covasna, Tătarca și Comarna, afluenții Jijiei[1]. După alte opinii se întindea de la

[1] Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, extras din „Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii

Podoleni până dincolo de Cozia[2]. După Constantin Cihodaru, Braniştea cuprinde „o întinsă regiune la sud de Iaşi, pe ambele maluri ale Prutului, începând de la o linie care trece pe lângă satele Chipereşti, situat la vărsarea Bahluiului în Jijia, şi Morenii din stânga Prutului. Se întindea spre sud până la satul Podoleni. În partea de apus hotarul ei mergea pe dealurile împădurite de lângă păraiele Vasluet şi Crasna. Nu se pot preciza limitele până unde se întindea spre răsărit”[3]. Sorin Iftimi consideră fixate clar limitele de nord la Turdina şi cele de sud la Podoleni, hotarul de apus la cumpăna apelor, „culmea ce desparte afluenţii Jijiei de cei ai Siretului”, cu o singură abatere – moşia Hiliţa, iar cel de răsărit, greu de stabilit, trece Prutul în capetele de nord şi sud şi nu îl atinge la limitele din mijloc[4]. Marginile Braniştei se întindeau în ţinuturile Iaşi, Fălciu şi Lăpuşna[5]. Constantin Racoviţă dăruieşte la 2 decembrie 1756 lui Inochentie, episcopul Huşilor, „o bucată de locu domnescu slobod în hotarul braniştii domneşti ce este de ocolul târgului Eşului unde să numeşte la Mocra, loc de câmpu şi cu luncă de pădure”, ca să-i fie metoc[6], pentru alegerea căruia sunt însărcinaţi Lupul Hadâmbul vornicul de poartă şi Antohi biv vel căpitan la 15 iulie 1761 de către domnul Grigore Callimachi[7]. Moşia Mocra, situată pe Comarna, la nord de satul Costuleni, este atestată ca hotar al moşiei Braniştea în iunie 1718[8].

Alexandru cel Bun, pe lângă dania satelor Mitiucăuţi şi Brăşăuţi, din 6 ianuarie 1411, făcută mănăstirii Bistriţa, la care se adaugă zece buţi de vin, zece

---

Istorice”, seria II, tomul XXVIII, Bucureşti, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, 1905, p. 4-5; Iulian-Marcel Ciubotaru, *Sate şi prisăci dăruite în braniştea domnească de la Bohotin în secolul XV*, în „Lohanul. Revistă cultural-ştiinţifică”, Anul IV, nr. 4 (14), octombrie 2010, p. 36; Din studiul semnat de Iulian-Marcel Ciubotaru au fost plagiate paragrafe întregi şi informaţii însoţite de notele aferente de către Vicu Merlan, Irina Bulai şi Marieta Matei în lucrarea *Monografia comunei Răducăneni judeţul Iaşi*, Iaşi, 2016; Pentru comparaţie a se vedea informaţiile sumare oferite de Vicu Merlan în *Contribuţii monografice asupra Văii Bohotinului şi Văii Moşnei*, Iaşi, Editura Lumen, 2005.

[2] Const. C. Giurescu, *Târguri sau oraşe şi cetăţi moldovene,* Bucureşti, 1967, p. 147-148.

[3] *Braniştile şi problema apariţiei rezervei seniorale în Moldova*, în „Analele Ştiinţifice ale Universităţii din Iaşi” (serie nouă), secţiunea III (Ştiinţe Sociale), tom III, anul 1957, fasc. 1-2, p. 39.

[4] *Evoluţia istorică a Braniştii de la Bohotin*, în „Ioan Neculce” Buletinul Muzeului de istorie a Moldovei (serie nouă). VIII-IX, 2003-2003, p. 4-6.

[5] *Ibidem*, p. 7.

[6] Biblioteca Academiei Române, *Documente istorice*, DCL/1.

[7] Idem, DCXLVIII/24.

[8] Sorin Iftimi, *Evoluţia istorică a Braniştii de la Bohotin*, p. 4; vezi şi nota 20; după monografia Costulenilor de Valeria Popa

coloade de grâu, nouă postavuri de Cehia, câte un postav și jumătate din stofă cenușie egumenului, aduce sub ascultarea Bistriței „mănăstirea de la Bohotin”[9], ctitorie domnească, deoarece era așezată pe domeniul domnesc al Braniștii. Mănăstirea de la Bohotin, ce poate fi localizată pe râul Cozia, a fost construită probabil între 1407 și 1410 de Alexandru cel Bun[10]. Ștefan cel Mare întărește, la 15 septembrie 1462, mănăstirii Bistrița toate satele, mănăstirile, morile, prisăcile, iezerele, gârlele și robii pe care îi stăpânea, printre care și „mănăstirea <de la> Bohotin, și cu moara, și prisaca Cozia, de la Bohotin”[11]. Moara și prisaca de la Cozia au fost în proprietatea mănăstirii de la Bohotin și ajung în posesia mănăstirii Bistrița după închinarea din 6 ianuarie 1411[12]. Urmele documentare ale mănăstirii se pierd. În documentele pe care le-am cercetat nu există nici o mențiune despre mănăstirea de la Bohotin. Toponimele păstrate în secolul al XVIII-lea pot sugera prezența călugărilor în zonă, anume: Cărarea Călugărilor Nemțeni, Vâlceaua Călugărilor, Gârla Călugărilor – săpată din Buzova până în Jijie. Într-o mărturie din 22 iulie 1794, Panaite Andrieș din Cozia, născut „în zilile lui Mihai vodă când au venit F(e)renți cu unguri” (1717), știa de la strămoșul său Neculai Spancioc, clucer în timpul lui Mihai Racoviță, de locurile mănăstirii Neamț. Călugării de la prisaca „dinspre” Bohotin au pierit răpuși de ciumă, iar cei care s-au salvat s-au așezat la mănăstirea Dobrovăț „înnapoi n-au mai venit până când au venit un Paisie călugărul, ce-au făcut morile la gura Jijii”. În mărturia lui Ion sin Apostul, mazil din satul Roșul (numit în documente și Cozia), se face referire la călugării nemțeni „trăitori pe vale(a) de lângă Trestiiana”, răpuși de ciumă, „a cărora și pietrile mormânturilor li-ar fi știut, și

---

9 *DRH*, A. Moldova, I, volum întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, București, 1975, p. 41-42, nr. 29; Paul Mihailovici, *Album de documente moldovenești din veacul al XV,* Iași, 1934, p.194-196; *DIR*, A. Moldova, veacul XIV, XV, I, p. 23-24, nr. 28 și p. 438 (facsimil); Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, Iași, „Viața românească S.A.”, 1931, volumul I, p. 80 (rezumat, cu data 5 ianuarie 1411, după copia din 1817, semnalată în *Creșterea colecțiunilor*, 1915, p. 58).

10 Sorin Iftimi, *op.cit.*, p. 8.

11 *DRH*, A. Moldova, II, volum întocmit de Leon Șimanschi, în colaborare cu Georgeta Ignat și Dumitru Agache, București, 1975, p. 151-155, nr. 107; *DIR*, A. Moldova, veacul XIV, XV, I, p. 320-322, nr. 386; Paul Mihailovici, *Documente moldovenești găsite la Constantinopol (1462-1755) (urmare și sfârșit)*, în „Cercetări istorice”, X-XII (1934-1936), nr. 1, p. 4; Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Ștefan cel Mare (Supliment la Documentele lui Ștefan cel Mare, de I. Bogdan),* Iași, 1933, p. 270; idem, *Documente de la Ștefan cel Mare,* Iași, 1948, p. 10-14; Leon Șimanschi, *Autenticitatea și unor acte publicate în <colecția> „Documente privind istoria României”*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie”, Iași, I, 1964, p. 103.

12 Sorin Iftimi, *op.cit.*, p. 8.

dintr-ace pricină ar fi rămas moșie pustie. Apoi în vreme ceialalte răzmiriță când au hotărât med(elnicerul) Pelipovschi <1779> trăind o mătușe a acestue anume Savina însuși el au dus-o de au arătat mormânturile călugărilor”[13].

La 6 februarie 1411, Alexandru cel Bun dăruiește mănăstirii Bistrița venitul vămii de la Tazlău, mănăstirea Sfântul Nicolae, „unde a fost Huba, și cu satul, și cu moara, și cu seliștea de pe Nichid” și patru prisăci, prima la Bohotin, pe Cozia, a doua la obârșia Târnaucăi, a treia pe Itchil și a patra la gura Botnei[14].

În timpul diarhiei, mai exact la 23 februarie 1438, Iliaș voievod dă mănăstirii Neamțului „un sat la gura Cracăului, anume Seucăuți, unde este Samoil vătăman, și o presacă la gura Tatarcăi și moara de la gura Jejiei”[15]. Moara se găsea la Scoposeni[16].

Alexăndrel voievod întărește în ianuarie 1453 mănăstirii Moldovița prisaca dată de Coste Orâș „în braniștea noastră, la Bohotin, pe Tătarca”[17] iar, la 25 august 1454, Petru Aron voievod scutește de vamă trei care ale călugărilor „când vor căra miere de la Bohotin”[18]. Prisaca Comarna de la Bohotin, primită de Ștefan cel Mare de la mănăstirea Moldovița cu tot cu uric în schimbul unor vii în dealul Hârlăului, va fi dăruită la 16 martie 1490 mănăstirii Putna[19].

O altă prisacă din braniștea Bohotinului – Bozea – a fost întărită mănăstirii Pobrata la 26 ianuarie 1453[20].

Alexăndrel voievod întărește mănăstirii Neamțului la 1 ianuarie 1454 „din braniștea noastră de la Bohotin, și anume, de la drumul care merge către Nuorețu, Covasna, cu toate obârșiile ei, iar prisaca să fie de la marginea Coziei către Dealul cel Mare și să-și așeze oameni, cât vor putea să așeze la acea prisacă”, iar brănișterii să nu aibă niciun amestec „la această prisacă și la oamenii lor, și nici

[13] Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/18.
[14] *DRH*, A. Moldova, I, 150-151, nr. 101; Mihai Costăchescu, *op.cit.*, p. 311-313; *DIR*, A. Moldova, veacul XIV, XV, I, p. 91-92, nr. 103; B. Petriceicu Hăjdeu, *Archiva istorică a României,* tomul I, partea 1, București, Imprimeria Statului,1865, p. 122-123.
[15] *DRH*, A. Moldova, I, p. 254-256, nr. 180; *DIR*, A. Moldova, veacul XIV, XV, I, p. 151-152, nr. 182 și p. 472 (facsimil); Arhim. Narcis Crețulescu, *Documentele Mănăstirii Neamțu,* în „Arhiva. Organul Societății științifice și literare din Iași”, XXII, 1912, p. 335-336; Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, Iași, Viața românească SA, 1927, XVIII, p. 34-35, nr. 25; Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, Iași, „Viața românească S.A.”, 1932, volumul II, p. 10-11, nr. 3.
[16] Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, II, p. 13.
[17] *DRH*, A. Moldova, II, p. 29-31, nr. 24.
[18] *Ibidem*, p. 57-59, nr. 41.
[19] *DRH*, A. Moldova, III, p. 144-147, nr. 75.
[20] *DRH*, A. Moldova, II, p. 33-36, nr. 26.

desetină să nu ia de la ei, ci tot acest venit să fie al mănăstirii noastre”[21]. Duma Micaci este miluit de Petru Aron voievod la 29 august 1455 în braniștea Bohotinului cu „un loc din pustie” pe Cozia, „lângă prisaca mănăstirii, ca să-și întemeieze sat, la capătul piscului”[22].

Ștefan cel Mare întărește, printre altele, mănăstirii Bistrița la, 15 septembrie 1462, mănăstirea de la Bohotin, moara și prisaca de la Cozia[23], iar la 11 septembrie 1467 întărește mănăstirii Homor „un loc ca să-și întemeieze prisacă și jumătate din acel câmp, anume la Zlătăroae, dintre vadurile de sub Bohotin, mai sus de Nuorești, însă să fie acestei mănăstiri partea de jos”, dăruite de Iurie Șerbici (Șerbescul), Fedca și Anușca, mama și sora lui[24]. Prisacă de la Zlătăroaia este întărită mănăstirii Homor de același domn la 25 aprilie 1475[25], gest repetat de Ștefan cel Tânăr (Ștefăniță) voievod în iulie 1520[26]. Ștefan cel Mare dăruiește mănăstirii Neamțului, la 30 septembrie 1503, satele Băiceni și Mogoșești, pe Siret și „o prisacă în braniștea noastră de la Bohotin, la gura Tătarcei”[27].

Zidită de Ștefan cel Mare, în anii 1503-1504, așa cum glăsuiește inscripția slavă ce se găsea în pridvorul bisericii[28], mănăstirea Dobrovăț a fost înzestrată de ctitor cu un loc de prisacă „în braniște Covasnii”, hotărâtă de Matei aprodul din Mircești, Filip brănișteriul, Toader Blaga biv brănișter, Toader Coropceanul, Ionașco Vlădiceanu și Pătrașcu și întărită lăcașului monahal amintit de Moise Movilă la 29 octombrie 1630[29]. Matei, paharnicul de Mircești, sat din apropierea Dobrovățului, hotărăște la 8 februarie 1631 hotarele mănăstirilor Humor și Dobrovăț din braniște, pe „unde au ținut daniilé de la alți domni mai de demult”[30]. Moise Movilă întărește mănăstirii Dobrovăț și la 29 august 1631 „ace Covasnă... și duci hotarul din Drumul Nooreștilor pi opcina, pe zare și la pârâul

21 *Ibidem*, p. 54-56, nr. 39.
22 *Ibidem*, p. 74-76, nr. 52.
23 *Ibidem*, p. 151-155, nr. 107.
24 *Ibidem*, p. 215-216, nr. 148.
25 *Ibidem*, p. 303-305, nr. 201.
26 *DRH*, A. Moldova, IV, p. 237-240, nr. 128.
27 *DRH*, A. Moldova, III, p. 520-524, nr. 293.
28 Melchisedec Ștefănescu, *Notițe istorice și arheologice adunate de pe la 48 mănăstiri și biserici antice din Moldova,* București, Tipografia Cărților Bisericești, 1885, p. 136, nr. XXIII; Voica Maria Pușcașu, Nicolae N. Pușcașu, *Mănăstirea Dobrovățului Monografie arheologică și istorică,* Carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Iași, Editura Mitropolit Iacov Putneanu, Editura Doxologia, 1921, p. 28.
29 *DRH*, A. Moldova, XX, volum întocmit de I. Caproșu, C. Burac, București, Editura Academiei Române, 2011, p. 393, nr. 376.
30 *Ibidem*, p. 462, nr. 444.

Marturii. Și altu sămnu tot pe pârâu Covasna"[31]. Într-un document de mai târziu este făcut un rezumat al actului din 22 (?) octombrie 1630: „începându-să hotarul opcină din drumul Noureștilor de cătră hotarul Homorenilor. De acole opcina unde merge până la Mărturie și movila ce(a) mare, de acole în capul piscului în hotar, iar de acole matca până la puțul Țuțoranului, iar de acole la dialul cel bătrân de cătră Homoranul în drumul Tătarului până pe culme la dial unde s-au înpreunat hotarul"[32]. Locul de prisacă va fi întărit și de Vasile Lupu, la 9 august 1634[33]. Andrei, vornic de poartă, face cunoscut domnului Gheorghe Duca, la văleatul 7188 (1679 septembrie 1-1680 august 30), că la cartea sa, adusă de egumenul de la Mănăstirea Dobrovăț, a ales împreună cu alții un loc de prisacă din ținutul Iași, pe valea Covasnei, în braniște, la Vânători[34].

Stăpânirea asupra locului „din parte Cozii cătră acel dial mare" este întărită egumenului Paisie de la Neamț de Mihai Racoviță la 17 iulie 1720[35].

Grigore al II-lea Ghica volnicește, la 3 aprilie 1739, pe Chiril, egumenul mănăstirii Dobrovăț, să stăpânească locul de prisacă de la Covasna și să perceapă zeciuiala din țarini, fânețe, prisăci cu stupi, grădini de legume „și din tot locul, cu tot venitul moșiei după obiceiu". Domnul dispune totodată poprirea dijmei luate de călugării de la Neamț, urmând judecata Divanului[36], disensiuni nestinse nici la 13 ianuarie 1744, când Ioan Mavrocordat poruncește judecarea pricinii și cere prezentarea documentelor moșiei Covasna, revendicată de nemțeni[37].

Egumenului Nican/Nicanor (1751-1756) îi este întărită de Matei Ghica, la 5 iulie 1754, stăpânirea asupra moșiei Covasna „cu toate obârșiile ei despre egumenul și toți călugării de la mănăstire Dobrovățul". Călugării Dobrovățului mai prezintă cărți domnești din: 25 septembrie 1630, 20 octombrie 1630 (Moise Movilă), 4 mai 1634, 9 octombrie 1638 (Vasile Lupu), 16 martie 1680, 29 aprilie 1680, 27 octombrie 1680 (Gheorghe Duca), 3 aprilie 1738, prin care „să aibă a opri și niști dijmă ce au jăluit că li-au luat-o călugării de Niamțul" (Grigore Ghica)[38].

Petru Șchiopul miluiește, la 21 iulie 1590, pe fostul brănișter Hăbiiac „cu un loc de prisacă în braniște, între Dzijia și între Prut, până unde a fost podul cel

---

[31] *Ibidem*, p. 648, nr. 595.
[32] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/17.
[33] *DRH*, A. Moldova, XXII, volum întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1974, p. 258-259, nr. 230.
[34] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/16.
[35] Idem, LXXIV/17.
[36] Idem, XXX/16.
[37] Idem, LXXIV/6, 17.
[38] Ibidem, LXXIV/7, 17.

vechi și de la pod până unde iese drumul și ajunge la marginea pădurii și o poiană iarăși, care ajunge la Prut”[39].

Cornea pivnicer primește danie, la 15 mai 1599, de la Ieremia Movilă, un loc de prisacă Micșunile, situat între Prut și Jijia, „din capul Micșinelor din sus, pe drumul cel mare în gios, până unde dă Tulburea în Prut, pe groapa Lupului”[40]. Domnul Ieremia Movilă va întări, la 10 ianuarie 1599, mănăstirii Neamțului „niște mori așezate la gura Jijiei, unde cade în Prut și pe Cracău o siliște, numită Sadcăuții”[41], iar la 3 iulie 1599 „un loc de moară la gura Jijiei, unde se varsă în Prut, pentru care a avut pâră cu Misco”[42]. Mihai Viteazul, după alungarea Movileștilor din Moldova, de la Alba Iulia, întărește la 17 august 1600 mănăstirii moara de la gura Jijiei, „unde cade în Prut”, precum și siliștea Sevcăuții de pe Cracău[43].

Prisaca din braniște pe Bohotin de la Obârșie „a răposatului Cornea fost brănișter”, cu care au miluit Anghelina și feciorii ei Vasilie și Lupan, este întărită mănăstirii Neamțului de Ieremia Movilă la 18 iulie 1601[44], apoi de Simion Movilă la 10 februarie 1607[45] și Radu Mihnea.

Dumitru Buhuș, al treilea logofăt, este răsplătit pentru slujba sa de către Alexandru Iliaș la 26 noiembrie 1632 – a dat patru cai buni în valoare de 160 de ughi –, „cu un loc de prisacă în braniște, cu loc de fânaț împrejurul prisăcii și un loc de moară pe râul Jijia, de unde se împreună apa Bahluiului cu apa Jijiei, să-și caute unde va fi loc bun, în locul domnesc până unde cade apa Jijiei în Prut, să-și facă moară și șteze”[46]. Vasile Lupu îi dăruiește vistiernicului Dumitru Buhuș, la 8 iulie 1635, un loc de sat în partea de jos a braniștei, pentru „a chiema oameni de altă țară și să-i ducă să-i descalece, unde-ș(i) va afla un loc de sat” scutindu-l și de

---

[39] *DRH*, A. Moldova, VIII, volum întocmit de Ioan Caproșu, București, Editura Academiei Române, 2014, p. 519-520, nr. 417.

[40] *DRH*, A. Moldova, IX, volum întocmit de Petronel Zahariuc, Marius Chelcu, Silviu Văcaru, Cătălina Chelcu, Sorin Grigoruță, București, Editura Academiei Române, 2014, p. 244, nr. 172; *DIR*, XVI, A. Moldova, IV, p. 141, nr. 185; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 166-167, nr. XIII.

[41] *DIR*, XVI, A. Moldova, IV, p. 242, nr. 296.

[42] *Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului*, I (1387-1620), București, 1957, p. 251, nr. 1051.

[43] *DIR*, XVI, A. Moldova, IV, p. 300, nr. 366.

[44] *DIR*, XVII, A. Moldova, I, p. 17, nr. 25.

[45] *DIR*, XVII, A. Moldova, II, p. 88, nr. 104.

[46] *DRH*, A. Moldova, XXII, volum întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1971, p. 308-309, nr. 247; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 51, nr. VII; vezi și p. 9.

toate dările și slujbele pentru „alți oameni” ce-i va aduce din satele sale[47]. Vasile Lupu poruncește lui Chicoș șetrarul să aleagă locul amintit „pre lângă un loc a mănăsti(r)e a Pângăraților, ce le iaste dare de la Andrei hatmanul, dintru un carile i-au fost lui miluire de la Pătru Vodă”[48]. În urma schimbului întărit de Vasile Lupu, la 21 mai 1636, mănăstirea Pângărați primește un loc la Măstăcani peste Bistrița, la ținutul Bacăului, de la Dumitru Buhuș pentru cel de la Hemeiuș[49]. Dumitru Buhuș cumpără moșia și pârâul Cozia de la Sandul Micul, strănepotul lui Micaci[50]. Spătarul Dumitrașco Buhuș face un schimb la 1 iunie 1646 cu Gligorie Cornea, fiul Cornii pivnicerul, de la care primește un loc de prisacă „între Prut și între Jijia... începându din capul Micșinelor, din sus, pre drumul ce(l) mare în gios, până unde dă vale Turburei în Prut, la Gro(a)pa Lupului, unde se cheamă Colțul Cornii” și partea de ocină din satul Frăsinei, peste Prut „înpotriva aceluiași loc de prisac(ă), unde se cheamă Colțul Cornii” și îi oferă partea din satul Prisăcani, pe Miletin[51]. Dumitru Buhuș a fost căsătorit prima oară cu Ileana, fiica lui Ilea Băcioc, iar a doua oară cu Dafina, fiica lui Ionașco Jora, care va devini soția domnului Eustratie Dabija. Dintre copiii lui Dumitrașcu Buhuș amintim pe: Nicolae mare logofăt, Alexandru hatman, Miron Băcioc mare stolnic, Lupașco mare spătar, Ursul, Anastasia, căsătorită cu Gheorghe Duca voievod, Andrei, Tudosca, Irina, măritată cu Vasile Ceaurul-Ștefan mare vornic, Alexandra, măritată cu Grumăzea Lozonschi marele armaș și cu Necula vistier[52]. De la Dumitru Buhuș, mort la 15 martie 1647, Bohotinul, părțile din Colțul Cornii și Frățienești trec la Neculai Buhuș[53], apoi de la 1672 la comisul Manolachi Ruset, al treilea fiu al cuparului Ruset, ginerele Aniței, logofeteasa lui Neculai Buhuș[54].

După ce, la 17 martie 1672, Manolache Ruset îi înștiințează pe sătenii din

---

[47] *DRH*, A. Moldova, XXIII, volum întocmit de Leon Șimanschi, Nistor Ciocan, Georgeta Ignat și Dumitru Agache, București, Editura Academiei Române, 1996, p. 198-199, nr. 162; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 207-208, nr. IX; vezi și p. 10.

[48] *DRH*, A. Moldova, XXIII, p. 415, nr. 368; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 208, nr. X; vezi și p. 10.

[49] *DRH*, A. Moldova, XXIII, p. 487-488, nr. 425.

[50] Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 12-13.

[51] *DRH*, A. Moldova, XXVIII, volum întocmit de Petronel Zahariuc, Marius Chelcu, Silviu Văcaru, Cătălina Chelcu, București, Editura Academiei Române, 2006, p. 329, nr. 386; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 316, nr. III; vezi și p. 13 (169)

[52] N. Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova în sec. XIV-XVII,* București, Editura Enciclopedică Română, 1971, p. 355-356.

[53] Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 316, nr. III; vezi și p. 13 (169).

[54] *Ibidem*, p. 15 (171).

Bohotin de numirea din nou a unui socotitor pe nume Constantin, obține în același an de la Gheorghe Duca, cumnatul fratelui său Iordache, desemnarea vornicului de poartă Dumitrașco Roșca cu carte domnească prin care se poruncea „călugărilor să taie morile și să le scoboare mai în vale, ca să poată umbla și morile lui Manolache Comisul”[55]. Pilat vornicul hotărăște, la 17 iulie 1696, moșia Bohotin a lui Manolache Ruset biv postelnic, dinspre hotarul mănăstirii Galata și a lui Mihăil treti logofăt[56]. După decesul lui Manolache Ruset, întâmplat înainte de 7 ianuarie 1717, satele Bohotin și Colțul Cornii sunt moștenitre de fiul său Ștefan Ruset stolnic[57].

Teofil, egumenul mănăstirii Neamț (1725-1734), obținea la 13 ianuarie 1726 cartea de volnicie a domnului Mihai Racoviță pentru a „opri” dinspre Ștefan Ruset biv vel vornic locul de prisacă și „a lua de-a dzece din stupi și din pomi și dintr-alte vinituri ce ar fi pe acel loc pe obicei”[58]. Tot la 13 ianuarie 1726, Mihai Racoviță poruncește biv vel vornicului Ștefan Roset „să de pace locului acelue, și ce venit va fi luat de pe dânsul să-l de înnapoi iar de va ave ceva a răspunde să vie de față”[59]. Vornicul Ștefan Ruset, mort înainte de 21 ianuarie 1739, va avea o pricină cu mănăstirea Sucevița, căreia Grigore al II-lea Ghica îi întărește la 27 mai 1738 stăpânirea „asupra prisăcii așezate de Dionisie și Eliseiu”[60].

După prima „împărțeală” a averii vornicului Ștefan Ruset din 21 ianuarie 1739, moșia Bohotin va avea patru proprietari: Iordache Ruset, Ion Ruset – deținea se pare cea mai mare parte și era însărcinat cu strângerea veniturilor, Constantin Ruset și Iordache Sturza. Ion Ruset se judeca 12 iunie 1741 cu mănăstirea Sucevița, iar în 1746 primește partea Aniței, fiica vornicului Ștefan, sora lui Ion[61]. După moartea lui Ioniță Ruset (1762), moșia Bohotin era stăpânită de Ștefan și Lascarache Ruset, fiii decedatului, casa lui Constantin Ruset, fiul vornicului Ștefan Ruset, și Ioniță Sturdza, fiul lui Iordache Sturdza, ginerele vornicului Ștefan[62]. Disputele dintre Rusetești și mănăstirea Sucevița continuă, fiind atestate la 15 iunie 1776[63] și 2 iulie 1767[64]. Cerută în toamna anului 1785,

[55] *Ibidem*, p. 18 (174).
[56] *Ibidem*, p. 71-72 (226-227), nr. 227; vezi și p. 19 (175).
[57] *Ibidem*, p. 20 (176).
[58] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/5
[59] *Ibidem*, LXXIV/17.
[60] Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 24 (180).
[61] *Ibidem*, p. 25 (181)-26 (182).
[62] *Ibidem*, p. 26-27 (182-183).
[63] *Ibidem*, p. 29 (185).
[64] *Ibidem*, p. 28 (184).

împărțirea moșiilor Cozia, Bohotin, Isaia, Colțul Cornii și Frățienești, la cererea copărtașilor – banul Manolache Hrisoverghie (căsătorit cu Ileana, fiica lui Constantin Ruset), căminarul Răducanu Ruset, fiul lui Lascarache, clironomii lui Iordache Sturdza –, presupune alegerea și hotărnicia executate de Ioniță Ursoianul treti logofăt în 1786[65].

Cei care măcinau la moara mănăstirii erau „tulburați” în 1606 de Moldovan brănișterul care „își sloboade vitele și le strică fânețele”. Simion Movilă poruncește la 1 august 1606 fostului pârcălab Buzul să stâlpească locul monahilor de la Neamț respectând hotărâtul realizat de vornicul Roșca și să-l aleagă pe „amândouă părțile Jijiei”[66]. Sarcina fostului pârcălab era să le facă „hotar în Braniște pentru niște oameni care vor fi șezători lângă niște mori pe care le au în gura Jijiei, fiind socotiți de ei acei oameni ca oameni răi, lângă morile” călugărilor. Hotarul mergea din gura Jijiei, de la Prut în sus, apoi deasupra vârfului voloacei lui Gârlan „și de acolo tot pe sub bucovină în sus, până la voloaca Bohotinului și de acolo pe deal, până la o piatră cu bour, între drumuri și de acolo drept peste Jijia și câmp, până la Prut, la cotul lui Manciu și de acolo pe Prut, la vale, până la gura Jijiei”[67].

Călugării se plângeau, în 1609, domnului Constantin Movilă asupra brănișterului care le răpise locul de lângă morile de la gura Jijiei, „unde cade Jijia în Prut”. Domnul hotărăște locul respectiv călugărilor de la Neamț, la 14 iulie 1609, și amintește cu acest prilej hotărâturile vornicului de gloată Roșca și ale fostului pârcălab Buzul[68]. O nouă întărire vine din partea domnului Ștefan Tomșa II, la 10 aprilie 1613, când se face referire la ureadnicul ce „vor pune” egumenul și soborul de la Neamț ca „să ție și să apere toată partea lor de ocină din acel sat” de la gura Jijiei, „cu tot hotarul și cu tot venitul”[69]. Satul de la gura Jijiei era întărit mănăstirii și de Radu Mihnea la 14 septembrie 1616, urmând ca ureadnicul desemnat de egumen și sobor „să fie tare și puternic... a ține și apăra toată partea lor de ocină”[70].

La rândul său, Gaspar Grațiani întărește mănăstirii, prin ispisocul din 21 octombrie 1619, locul de lângă morile de la gura Jijiei, pe ambele maluri, cu bălți și vaduri de moară, „unde cade Jijia în Prut, care le este stâlpit, hotarul din jos de gura Jijiei, dela malul Prutului, drept în sus până la o piatră cu bour și de acolo

[65] *Ibidem*, p. 30-31 (186-187).
[66] *DIR*, XVII, A. Moldova, II, p. 57-58, nr. 60.
[67] *Ibidem*, p. 58-59, nr. 62.
[68] *Ibidem*, p. 227, nr. 302.
[69] *DIR*, XVII, A. Moldova, III, p. 134-135, nr. 209.
[70] *DIR*, XVII, A. Moldova, IV, p. 40, nr. 58.

iarăşi drept la vârful dealului şi peste voloacă în jos de Rediul Cârlanului şi de acolo iarăşi drept dealul până la voloaca Bohotinului şi la vale până la o altă piatră cu bour, între drumuri, şi de acolo peste Jijia la unghiu"[71]. Ispisocul de miluire va fi reînnoit de Alexandru Iliaş voievod la 8 ianuarie 1621[72].

Pentru meşterul morar de la morile de pe Jijia şi prisăcarul mănăstirii de la voloacă porunceşte Iliaş Alexandru slujitorilor de la ţinutul Fălciu ca să-i lase în pace, pentru că i-a scutit de dajde, de zloţi, lei, taleri, galbeni, orţi, cai de olac, podvoade şi de toate dările[73]. Dumitraşco Cantacuzino voievod împuterniceşte Mănăstirea Neamţ să ia zeciuială din pâine, fânaţ şi din bălţile de peşte, din Prut şi Jijia, de la oamenii care s-au aşezat la Bohotin în gura Jijiei şi fără voia lor ară, cosesc şi pescuiesc, iar „carii nu vor asculta poronca lor să aibă ai scoate den sat"[74].

Moara vă dăinui până în timpul domnului Ioan Teodor Callimachi Calmaşul (august 1758-mai 1761), când a fost arsă de tătari[75] în timpul unui „teribil iuruş"[76], care au invadat îndeosebi ţinuturile Lăpuşna, Covurlui, Tecuci, Fălciu şi parţial Iaşi[77]. O nouă moară este construită de Inochentie, episcopul Huşilor (1752-1782), ce a durat „până în vreme oştirii moscalilor în trecuţii ani, când al doile s-au ars de către tătar(i)". Paisie Velicicovschi obţine porunca domnului Alexandru Macrocordat Firaris, din 18 februarie 1776, dată biv vel banului Manolachi Balş, ispravnicul ţinutului Iaşi, în vederea cercetării pricinilor şi a vadului „în care se fi fost mori până la răzmiriţă această di pe urmă". Ispravnicul urma după finalizarea cercetărilor să trimită mazili, „om cu ştiinţi, dinpreună cu morar meşter ca se cumpăniască apa, să să cunoască ca nu cumva moara ce se va faci într-acel vad di nu dă vreo smintială altor mori ce vor fi mai din sus"[78]. Tot pe apa Jijiei, „mai din sus" şi-a construit o moară şi logofătul Dimitraşcu Sturdza, stăpânul moşiei Zberoaia, care îşi manifestă împotrivirea faţă de intenţiile călugărilor de la Neamţ „zicând că osăbit de stricăciune ce făcea moara măn(ă)stirii în vremi ce umbla moşiilor de pin prégiur, şi ţar(i)nilor, şi făniaţilor streini, dar trebui şi moara dum(isa)le se o îneci cu totul". Alexandru

---

[71] *Ibidem*, p. 405, nr. 520.
[72] *DIR*, XVII, A. Moldova, IV, p. 3, nr. 5.
[73] ANI, *Fond Mănăstirea Neamţ*, XXX/13.
[74] *Ibidem*, XXX/14.
[75] *Ibidem*, XXX/18.
[76] N. Iorga, *Istoria românilor*, VII, *Reformato*rii, volum îngrijit de Sorin Iftimi, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2002, p. 144.
[77] *Istoria românilor,* vol. VI, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2002, p. 473.
[78] ANI, *Fond Mănăstirea Neamţ*, XXX/18.

Mavrocordat Firaris intervine prin porunca din 20 mai 1786 adresată biv vel spătarului Costandin Greceanul și biv vel banului Manolachi Balş de a întreprinde cercetări la fața locului „de au avut măn(ă)stire moară în vad(ul) acela și de făce(a) vreo stricăciuni moșiilor streini", după care să pună „un morar meșter bun, se facă măsură ca cât trebui să fii iazul măn(ă)stirii de-nalt, ca s(ă) de apă îndestul morilor ce va să facă măn(ă)stire acum, și să cumpăniască cât poati să s(e) sui apa înapoi, cum și când va umbla moara cu îndestulare sa, de poate să facă vreo stricăciuni moșiilor streini, adică di îniacă țar(i)ni, fâniați, și ca cât stricăciuni faci, și numai pe moșie măn(ă)stirii, au să întindi și pe alte moșii streini". Totodată urmau să cerceteze o bucată de loc din hotarul Scoposenilor, revendicată de călugării nemțeni, care o considerau împresurată dinspre moșia Zberoaia a lui Dimitrașcu Sturdza[79].

O altă moară a fost ridicată în gura Pietrosului de popa Bătei „în urma tătarilor când au prădat Țara de Gios", cauză a conflictului dintre mănăstirile Neamț și Sucevița cu boierul Manolache, realitate mărturisită la 20 iulie 1794 de Andriu Rotarul din satul Moșna, martor fiind preotul Theodor, iar scrierea actului a fost asigurată de către diaconul Simion[80].

În a doua jumătatea a secolul al XVIII-lea mănăstirea Neamț se află în conflict cu diverși proprietari din zonă pentru împresurarea moșiilor.

Constantin Moruz îngăduie, la 15 august 1778, egumenului Varlaam și soborului de la Neamț să-și oprească dijma de pe locul de prisacă de la Bohotin împresurat de băneasa Maria[81] care se „întinde și intră cu stăp(â)nire pe moșiia aceasta și pe oamenii măn(ă)stirii nu-i îngăduește a lua venitul moșii așă în tărie sa". Totodată este fixat termenul pentru alegerea și hotărâtul moșiei[82]. În lista egumenilor mănăstirii Neamț, pentru perioada 1776 și 1779, este identificat de istorici Venedict I. Dingă, însă documentul de față contrazice realitatea propusă. În lista menționată îl întâlnim egumen pe „Varlam I. Dingă", în două rânduri, între septembrie 1764-1771 (?) și 1779-? a doua oară, fiind cel care a predat egumenia lui Paisie Velicicovschi în august 1779[83]. Putem așeza începuturile

[79] *Ibidem*, XXX/19.

[80] *Ibidem*, XXX/25.

[81] Maria, sora biv vel șetrarului Ștefan Ruset, ambii copiii lui Ioniță Ruset, s-a căsătorit cu medelnicerul Dumitrache pe când era ispravnic al ținutului Tecuci, se judecă cu șetrarul Lascarache (mort în 1775) și câștigă. Maria se va așeza în Bohotin, unde își ridică casă, moară și iaz; a se vedea Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 27-30 (183-186).

[82] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/8.

[83] Diacon Ioan Ivan și Preot Scarlat Porcescu, *Mănăstirea Neamț*, Cu un cuvânt înainte de Înalt Prea Sfințitul Teoctist Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Iași, 1981, p. 287.

celei de-a doua egumenii a lui Varlaam anterior datei de 15 august 1778. La 25 aprilie 1777, Varlaam se semnează ca proin egumen[84]. Pentru o corectă alegere a moșiei „necercată de multă vréme" și împresurată de răzeși va fi dată de mitropolitul Gavriil Callimachi o carte de blestem la 9 aprilie 1779[85].

Împresurarea moșiei de la Fundul Bohotinului de băneasa Maria Dumitrăchioai (Dumitrache) va constitui obiectul jalbei egumenului Paisie Velicicovschi, urmată de porunca domnului Constantin Moruz din 1 decembrie 1780 pentru judecarea pricinii. Documentul atestă pe proegumenul Varlam, vechilul mănăstirii la hotărâtul din „anul trecut" (1779), cel ce a „așezat acolo pe moșie pe un călugăr rus de au pus o prisează de stupi". Paisie și-a trimis ca vechil pe monahul Evsevie[86], care l-a rândul său înaintează domniei o jalbă în 1781 împotriva bănesei Maria Ruset și altor răzeși. Porunca domnească din august 1781 reflectă desemnarea medelnicerului Iordache ca hotarnic și a unui vornic de poartă, căruia nu i se dezvăluie numele, dar și necesitatea prezenței la fața locului a vechililor mănăstirilor Galata și Dobrovăț, a fiilor logofătului Toader Gheuca „cu scrisorile ci vor ave pe moșiile lor, care să răzășescu cu moșie Boh(o)tinul"[87].

Băneasa Maria Ruset este obligată în urma judecății să plătească mănăstirii Neamțului suma de 106 lei, bani „înpliniți" la 5 august 1781, așa cum ne spune și mărturia dată ieromonahului Evsevie la 5 august 1781[88].

În 1785, sunt desemnați hotarnici ai moșiei Bohotin Iacov Stamati, episcopul de Huși, banul Manolachi Balș, ispravnicul ținutului Fălciu și Ioniță Ursoian, biv treti logofet, impunându-se prezența răzeșilor și a vechilului lui Costandin Gheuca, al doilea vistiernic, stăpânul unei părți din moșia Cozia, cu toate scrisorile, cerută la 1 octombrie 1785 de vel logofătul Ioan Roset[89].

O hotarnică, după cercetarea „marginilor" moșiei Bohotin, este executată în iunie 1786 de Manolachi Balș din poruncă domnească după cercetarea treti logofătului Ioniță Ursoianul. Moșia Bohotin se megieșește în partea din sus cu logofeteasa Ecaterina Razu, stolnicul Costandin Gheuca, mănăstirile Neamț și Secu, „pe acolo pe unde arată dumneaei băneasa Mariia că ar fi stăpânit răposatul vor(nic) Ștefăniță Ruset". Dintre toponimele înregistrate în hotarnică, amintim: Șiraguri, Rădăcini, Rediul lui Batei, Cetățue, Gura Pietrosului, un deal mare Marmura, presupus de monahul Evsevie a fi „al mănăstirii Niamțului", Cozia,

84 ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, CXXIV/13.
85 Idem, LXXIV/9.
86 *Ibidem*, LXXIV/10.
87 *Ibidem*, LXXIV/11.
88 Idem, XXX/17.
89 Idem, LXXIV/12.

Covasna sau hidronimele Jijia și Trestiana[90]. Toponimia zonei dovedește stăpânirea mănăstirii Neamțului: Cărarea Călugărilor Nemțeni, Vâlceaua Călugărilor, Gârla Călugărilor[91].

Valea Coziei a fost dăruită de Constantin Cantemir omului de casă Mihăilă aga, care l-a slujit din copilărie, la 15 martie 1688[92], de la care, probabil va ajunge în stăpânirea lui Costandin Gheuca, biv vtori vistiernic („locul numit Coziia în lungu pân(ă) supt satul ci să zice Roșu, și în lat din șesul Jijiei de supt voloacă cu dialul ce iaste pentre Jijiia și pentre Coziia și valea Coziei toată pân(ă) zarea dialului cel diasupra pârăului Coziei, de cătră apus"). Satul Roșu, alături de Bohotin, aparținea boierilor Rusetești. Între părțile de moșie ale lui Costandin Gheuca și cele ale Ruseteștilor a „mai rămas o bucată de loc din locul prisecii mănăstirii Niamțului, acel din partea Coziei". În mărturia din 14 iulie 1794 este menționat „satul Coziia ce să numește Roșu" al postelnicului Răducanu Roset[93].

Maria Ruset se judeca la 11 septembrie 1791 cu monahul Evsevie, vechilul mănăstirii Neamțului[94], care se plângea în septembrie 1791 de împresurarea moșiei Cozia de către postelnicul Mihălache Manul[95].

Conflictul dintre mănăstirea Neamțului, reprezentată de monahul Evsevie, ca vechil, și comisul Răducanu Roset, care avea ca vechil pe Petrache Cazimir, și stolnicul Constantin Gheuca pentru locurile de prisacă din Bohotin („Anghelina, fata Cornii") și Cozia (afierosit de Alexandru voievod) continuă după judecata din 16 noiembrie 1793. O nouă cercetare revine în sarcina lui Costandin Palade, biv vel spătar, prin porunca din 16 noiembrie 1793[96]. Răducanu Roset și Constantin Gheuca neagă stăpânirea prisăcii „din parte Coziei către acel dial mare ... zicând că nu ar fi la locul acela unde îl cere vechilul măn(ă)stirii, ce la alt loc". În timpul cercetării mănăstirea va fi reprezentată de monahul Iustin, comisul Răducanu Roset, de Petrachi Cazimir, iar stolnicul Constantin Gheuca de

[90] *Ibidem*, LXXIV/13
[91] *Ibidem*, LXXIV/17.
[92] Idem, CXXIV/9; a se vedea și hotarnica locului respectiv făcută de Vasile Gâlcă în 15 martie 1688 în *Ibidem*, CXXIV/10 (copie); despre aga Mihăil/Mihail a se vedea și Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, Iași, Tipografia „Dacia" P. & Iliescu, 1912, VII, p. XVI, nota 1; Bohotinul era împresurat la 12 iunie 1725 de comisul Constantin și clucereasa Lucăcioae, proprietara Grozeștilor, „cu ispsioc de danie a Logofătului Mihail"; vezi Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 21 (177); și notele 7-8.
[93] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/9. , LXXIV/17.
[94] *Ibidem*, LXXIV/15.
[95] Idem, XXX/21.
[96] Idem, LXXIV/16.

postelnicul Mihălachi Manu[97]. În susținerea demersului său, comisul Răducanu Roset se sprijină pe hrisovul din 29 august 1455, dania domnului Petru Aron către Duma Micaci[98], apoi „un perelipsis de pe un ispisoc” din 15 aprilie 1589[99], când Petru Șchiopul dăruia lui Andrei hatman și pârcălab de Suceava „un loc de prisacă, în braniște, în Valea Hămeosului, care este pe Bohotin, ca să-și întemeeze prisacă, care acest loc de prisacă în Valea Hămeosului a fost loc drept al nostru domnesc, ascultător de braniștea noastră. ... Iar hotarul locului de prisacă mai sus scris să fie: din Valea Hămeosului la vale, la pârâul Bohotinului, până la capul piscului, în seliștea cu heleșteul cel mare și de acolo la vale, pe capul rediului și de aici la vale peste drumul cel mare, până unde se cheamă Balta cu Ochi, de aici Gârla Ochiului, până unde cade în Jejia. Și de sus de prisacă să fie hotarul până la pârâul ce se cheamă Pietroșelul”. Prisaca de la Hămeosul a fost dată de Andrei hatmanul mănăstirii Pângărați, „care este pe râul Bistrița, mai sus de mănăstirea Bistrița”[100]. Al treilea document prezentat de comis, prin vechilul său, a fost ispisocul din 20 august 1644 prin care Vasile Lupu dăruiește lui Dumitru Buhuș vistiernic un loc din Braniștea domnească de la Bohotin, pentru a-și întemeia sat, cu un vad de moară pe gârla Buzova, pentru a-și face moară, piuă și ștează, cu bălți de pește, pod umblător pe Prut, loc de prisacă și de fânețe. Hotarul satului era de la Jijia, de la movila Între Șiraguri peste valea Coziei, „unde se numește Loznița”, peste pădure la valea Bohotinului, „unde sânt semnele și stâlpii prisăcii sfintei mănăstiri Galata”, iar de aici la vârful dealului Cetățuia, între Pietroase, „și pe vârful Hemeiosul, și la poiana ce se numește Unguroica, iar de acolo drept la un stâlp care este în sus de voloaca Bohotinului”, urmându-se hotarul fixat de Chicoș mare șetrar, Neaniul vornic de gloată, Gheorghe Roșca vistiernic, Stratilat vornic și alții, până la hotarul Podolenilor și al mănăstirii Neamțului, iar de aici la Jijia în sus până la movila Între Șiraguri[101].

Disputa dintre mănăstirea Neamțului și răzeșii de Bălăurești pentru cotul Micliana ce „s-ar fi stăpânit și de moșii lor” constituie obiectul poruncii spătarului Manolachi Dimachi și spătarului Manolachi Balș din 13 septembrie 1792 către al doilea paharnic Andrei Iancu. Cotul Micliana era „tras” de călugări

---

[97] *Ibidem*, LXXIV/17.
[98] *DRH*, II, P. 74-76, nr. 52; Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/17.
[99] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/17.
[100] *DRH*, A. Moldova, VIII, P. 387-389, nr. 315.
[101] *Ibidem*, p. 542-543, nr. 482; Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului,* p. 211, nr. XIV; Ștefan Meteș, *Contribuții nouă privitoare la familia boierească Buhuș din Moldova* în „AARMSI”, seria III, tomul VII (1927), p. 308-309, nr. 309 (rezumat).

în moșia Scoposeni[102]. Răspunsul din 12 octombrie 1792 dat în urma cercetării de cel însărcinat ne edifică în amplasamentul cotului în dreapta Prutului „între balta Micleanu și între apa Prutului”, în preajma bălților Stuhoasa și a Horjăleștilor. Dijma peștelui din balta Micleanui era percepută de vechilii mănăstirii, conform mărturiei răzeșilor[103].

Documentele atestă și prezența slujitorilor bisericești din zonă: ierei Theodor și diaconul Simion, probabil de la Moșna (20 iulie 1794)[104], ierei Pavăl și dascălul Alexandru Popovici de la Zberoaia (22 iulie 1794)[105], diaconul Costantin din Bazga (22 iulie 1794)[106], preotul Vasili, ierodiaconul Darii, dascălul Costantin de la Grozești (25 iulie 1795)[107].

Documente

1. **1667 (7175) ianuarie 8**

† Иѡ Илиѧш Ѧлиѯандрꙋ воевода, **Б(о)жи(ю) м(и)л(ос)т(їю), г(ос)п(о)д(а)ръ Земли Молдавскои**. Scriem domniia mea la toate slugili noastre câți veți înbla cu toate slujbeli domniei méle la ținutul Fălciiului. Dămu-vă știri deaca veț(i) vedea cartea domniei méle, iar voi toți să aveți a lăsa în pace pre un meșter morar ce iaste la morile sv(i)ntei mănăstiri a Neamțului la Jijiia și pre un prisăcar ce vor avea ei la prisaca sv(i)ntei mănăstiri la voloacă, să hie în pace de dajde, și de zloți, și de lei, și de taleri, și de galbini, și de orți, și de cai de olac, și de podvoade, de toate dărili, și angheriili, câte sintu pre alți mișăi în țara domniei méle. Nime întru nimică să nu-i învăluiască, pentru căci au cărți și de la alți domni ce au fostu mainte de noi. Și domniia mea încă am întărit să hie de toate în paci, iar cine să va ispiti să învăluiască preste cartea domniei méle bine să știe că de mari certare va fi. За тои пишем.

† Саам г(ос)п(о)д(и)нъ велѣл.
ꙋ Ꙗс, л(ѣ)т(о) ҂зроє <7175 / 1667> ген(арїє) и҃ <8> днъ.
Илиѧш Ѧлиѯандрꙋ воевода <m.p.>.
† Лꙋпꙋл <писал>.

<Pe verso>: ҂зроє ген(арїє) и҃ ; Carte go(s)p(o)d de la Iliiaș Alicsandru voév(o)d dată di apărare pentru un prisăcar; Neamțul de un pris(ă)car și un morar v(o)lost Falci(u).

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/13. Original, lipit, sigiliu inelar octogonal

[102] ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/22.
[103] *Ibidem*, XXX/23.
[104] *Ibidem*, XXX/25.
[105] *Ibidem*, XXX/26.
[106] *Ibidem*, XXX/27.
[107] *Ibidem*, XXX/28.

în chinocar; ibidem, CXXIV/8 (copie, cu văleatul 7185); *Ibidem*, XXX/54, nr. 14 (rezumat); *Ibidem*, XXX/57, nr. 14 (rezumat); ibidem, XXXVI/56, nr. 49 (rezumat).
ALTE EDIȚII: *CDM*, III, p. 308, nr. 1423 (rezumat).

2. **1674 (7182) august 25, Iași**

† Иѡ Дꙋмитрашко Катакозоно воевода, **Б(о)ж(і)ю мил(о)ст(і)ю, г(ос)подаръ Зъмле Молдавскои**. Dat-am carte domnii meli rugătorilor noștri egumănului și a tot săborul de la svănta mănăstiri de la Neamțu pentru o moșăe ce-au a sventii mănăstiri la Bohotin în gura Jăjăi, și s-au așădzat nește o(a)meni pe acel loc. Deci o samă dentre acei o(a)meni nu ascultă poronca egumănului și săborului, ce trec mai multu fără voe lor la loc de ară și cosăscu, și păscuescu bălțilé pe acel loc a lor. Pentru acele am dat domniia mea această carte a no(a)stră, dentre acei o(a)meni carii nu vor asculta poronca lor să aibă ai scoate den sat, și să aibă a le lua de-a dzece den pâine, și den fânaț, și den bălți de pești den Prut și den Jăjăe, pe unde le va hi partea de la carii vor păscui, și den tot tot vinitul de la toți, și nimé să nu cutedze a ține sau a opri pesté carte domnii meli.
† Сaам г(ос)п(о)д(и)нъ велꙗл.
Ѵ Іас, л(ѣ)т(о) ҂зрпв <7182 / 1674> ав(гꙋ)ст ке <25>.

<Pe verso-ul filei a doua>: ҂зрпв ав(гꙋст) ке. Carte gos(po)d de la Dumitrașcu Cantacozino de stăpâniré; 7182 avg(us)t 25.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/14. Original, difolio, filigran, sigiliu inelar octogonal în chinovar; ibidem, XXX/54, nr. 32 (rezumat); *Ibidem*, XXX/57, nr. 15 (rezumat); *Ibidem*, XXXVI/56, nr. 50 (rezumat).
ALTE EDIȚII: *CDM*, III, p. 496, nr. 2388 (rezumat).

3. **<1679 septembrie 1-1680 august 30> (7188)**

Milostivii și luminati doamne, să fii mărie dumitali sănătos. Facim științi mării tali că au venit părintili eg(u)m(e)n de Dobrovăț cu cinstită carte mării tali, scriind la noi să mergim să-i alegim un loc de prisacă ce-i danie de la mărie sa Ștefan vodă cel bun, ce esti în ținutul Eșilor, pre vale Covasnii în braniști la Vânători.

Deci noi pre cin(sti)tă carte mării tali, am mersu și am strânsu oameni buni și bătrâni di prin pregiur, din sus și din gios, și i-am ales parte ce de prisacă, precum i-au spus și dresăli, carili sint făcuti de la Moisăi vodă, și de la Vasilii vodă, și l-am ales, și i-am pus și sămni cu acești oameni de(n)preună, cari sint de fați scriși, și i-am întrebat și precum au mărturisit ei cu sufleteli lor, așa am ales și am pus sămnili. Numai mărie ta, au avut puțină pricină pentru movilă ce chiamă Movila Mari, zicând ei că hotarul nu agiungi în movilă, iar eu mărie ta li-am zis să ia brazda în cap și să giuri precum nu-i hotarul prin movilă, să fie a lor, iar ei n-au cutezat să giuri. Iar diresăli spun, trecutu-i movila în hotarul mănăstirii, și i-am pus și piatră în movilă, și de acole am luat pre muche dialului la vali păn(ă) în capul piscului, și am pus piiatră, și de acole ni-am coborât păr(ă) în matca văi(i), undi să înpreună hotarul cu a Homorănilor, și am luat în sus păr(ă) în

puțul Țuțoran(u)lui, undi dă în drumul cel mari, ce să chiamă drumul Tătarilor. Și de acole am luat culme dialului în sus păn(ă) în Prihodiști, undi să înpreună hotarul Homorănilor și cu a Noureștilor, și de acolo tot muche dialului păr(ă) la mărturie, și de la mărturie în direptul locului păr(ă) la movila ce mari, undi să închei hotarăli, că pre acolo li-au spus diresăli de la toți domnii. Cu acești oameni buni am ales și am pus și sămni, ca să li fie, anumi Evloghi călugărul, și Enachi vătavul de Vânători, și Vasilii, și alt Vasili, și Mihai hotnogu, Vlasie, Andronic, Ionașco, Vasilii, Năstasi ot Pocriaca, Apostol Pohal, și Ștefan ot Pocriaca. Așa am dat cu acești oameni buni. Și pre dresă ce-au avut și am pus sămni cu acești oameni dinpreună.

Și să fii mărie dumitali sănătos.

7188

Robul mării tali, Andrei vor(ni)c poartă.

Locul peceții vor(ni)cului.

Evloghi călugăr; Enachi văt(av); Vasilii; Vasili; Mihai; Vlasii; Andronic; Ianache; Vasilii; Năstas ot Pocriaca; Apostul Pohel; Ștefan ot Pocriaca.

Această copie s-au scos de mini întocma di pi ce adevărată hotarnică.

<ss> Nedelco log(o)f(ă)t de Divan.

<Pe verso-ul filei a doua>: Copie; Pentru Dobrovăț sint aceste mărturie hotarnică pentru Covasna a Dobrovațului; 7188.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/15. Copie de Nedelco logofăt de divan, difolio; *Ibidem*, XXX/16b. Copie de Vasile Codrian, diac de divan, din 13 iulie 1794; *Ibidem*, XXX/70, nr. 2 (rezumat); *Ibidem*, XXXVI/56, nr. 51 (mențiune).
ALTE EDIȚII: Theodor Codrescu, *Uricaru sau colecțiune de diferite acte care pot servi la istoria românilor*, Iași, Tipografia Buciumului român, 1891, XVI, p. 266-268; *CDM*, IV, p. 133, nr. 528 (rezumat).

4. 1688 (7196) martie 15

Copie

† **Нои Костандин в(оє)в(о)д(а), Б(о)жъи милостив, спре(?) Земли Молдавскои.** De la domnie me m-am milostivit și am miluit cu a noastră deosăbită milă pe boeriul nostru dumi(sale) Mihail aga pentru a lui drepti slujbe ce ni-au slujit încă în boeriia noastră din copilărie lui pân(ă) când ni-au miluit D(u)mnăzău cu domnie Țării Moldavei, și miluindu-l și noi de l-am pus agă s-au aflat slujând și nouă și țării la acesti vremi cumplite.

Deci domnie me încă am socotit de i-am dat și l-am miluit cu o bucată de loc ce este în Braniște pe Prut din locul domnesc, anume vale Coziei, de unde să începi a răsturna apa, și de acolo din obârșie văii despre răsărit până dă în șăsul Prutului, și de acolo în jos pe Prut pe supt margine pădurei pe din vale de voloacă până la un loc ce să chiamă Șiragurili la Rădăcini, de să înpreună cu locul lui Buhuș în șăsul Prutului, și de acolo drept spre apus piste vale Coziei până în muchia dialului despre apus până undi să

răstoarnă apa spre Cozie. De acolo tot pe muche dialului în sus până undi iarăș dă în obârșiia văii de undi s-au început întâi.

Această ocină am dat domnie me boerinului nostru ce mai sus să pominește, ca să-i fii driaptă ocină și moșâi cu tot venitul daniei cu uric și întărituri neclintit nici odată în veci. Și după a noastră viiață și domnii cine va fi domnu într-această țară a Moldovii din cuconii nostri sau din siminție noastră sau dintr-alții pe cine va alege milostivul Dumnezău, poftim ca să nu aibă a strica și a spargi daniia și miluire aceasta a noastră, și mai vârtos ca să aibă a milui și a întări precum și alți răposați domni ce-au fost înnainte de noi multe mili și danii într-acest chip au dat, și apoi pe urma lor nici unii nu li-au stricat, ci tot au miluit și mai tari li-au întărit. Aceasta scriem.

Velet 7196 mart(ie) 15.
Iscălit: Costandin voevod.
Loc peceții.
Dimitrașcu Gafincu uricar.

<Pe verso-ul filei a doua>: 7196 mart(ie) 15. Copie de pe ispisocul domnului Costandin v(oe)vod ce-l are dumi(sale) hatmanul Răducanul pe moșie dumisali Cozii; No. 4.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, CXXIV/9. Copie, difolio; Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/14 (rezumat); *Ibidem*, LXXIV/17 (rezumat); idem, CXXIV/10 (mențiune).

5. **1726 (7234) ianuarie 13**

† Иѡ Михаи Раковиц воевода, Б(о)ж(їю) м(и)л(о)ст(їю), г(ос)подар(ъ) Земли Молдавскои. Dat-am carte domniei meli rugătoriului nostru Theofil egumănul și a tot săborul de la sv(â)nta mănăstire a Niamțului, să fii volnici cu carte domnii meli a opri despre dumnealui Ștefan Ruset bi(v) vel vor(nic) un loc de prisac(ă) și cu tot hotarul lui pe carile scriu diresile, care loc de prisac(ă) îl face dumnealui vornicul cum că este de Bohotin, iar egumănul de Niamțu ne-au arătat ispisoace pe acel loc de prisac(ă) și cu hotarul lui de la Pătru (voie)vod, și de la Ieremii Movil(ă) (voie)vod, și de la Simion Movila (voie)vod, și de la Radul (voie)vod, cum că este driaptă moșie a sv(i)ntei mănăstiri Niamțului de la Anghelina, fata Cornii, și de la ficiorii ei Vasili și Lupan.

Deci pe direse ce ne-au arătat să fie volnici a lua de-a dzece din stupi și din pomi și dintr-alte vinituri ce ar fi pe acel loc pe obicei, iar dumnealui Ștefan vornicul de ar ave ceva a răspunde, să vie de faț(ă) cu dires ce ar fi având, și nime să nu cutedze a sta înpotriva cărții domnii meli.

Лет ҂зслд <7234 / 1726> **ген(арїє) гі** <13>.
Вел логофет въ... ꙋчи.
Мирон Гафенко <**писал**>.

<Pe verso-ul filei a doua>: 7234 ghen(arie) 13; Carte g(ospo)d ot Bohotin de la

Mihaiu Racoviți v(oie)vod.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/5. Original, hârtie, sigiliu rotund cu tuș; idem, LXXIV/14 (mențiune); ibidem, LXXIV/17 (rezumat).

6. 1739 (7247) aprilie 3

Copie

Suret scris asămine di pe o carte g(os)pod a domnului Grigorie Ghica v(oe)voda din let ҂зсмз <7227 / 1719> ап(рилїє) г҃ <3>.

† Иѡ Григорїє Гика в(оє)вода, Божию м(и)л(о)ст(ї)ю, г(ос)подар(ъ) З(є)м(л)и Молдавскои. Dat-am carte domnii mele rugătoriului nostru Chiril egumen și a tot săborul de la sfânta măn(ă)stirea Dobrovățul și pe cini va triimite, se fie volnic cu carte domniei mele a popri și a stăpâni un loc de prisacă cu hotar ce are sfânta mănăstire la Covasna în braniște la ținutul Iașului ce le iaste danie de la bătrânul Ștefan cel bun. Pe care locu de prisacă și cu hotar arătară și ispisoace domnești de la răpousatul Ștefan vodă și de la alți domni ce-au fost mai înainte.

Deci pe drese ce au, se aibă a-ș(i) stăpâni moșie și să-ș(i) ia de a zăce din țarini, din fânaț, din prisăci cu stupi, și din grădini cu legumi, și din tot locul, cu tot venitul moșiei după obiceiu, di pe tot hotarul măn(ă)stirii.

Așijdire se aibă a popri și niște dejmă ce jăluiră că li-au luat anu(me) călugării de Niamțu și iaste strînse acolo, se aibă a o popri până ar veni călugării de Niamțu aice cu drese ce or ave după sorocu ce li s-au triimes ca să vie să ste fați la Divan, și cum va alege Divan(ul) așa va fi, și nime să nu stea înpotrivă piste carte domnii mele.

Ѹ Іас, лет ҂зсмз <7247 / 1739> ап(рилїє) г҃ <3>.

Pecete g(os)pod.

Vel log(o)f(ă)t.

Proci 2 log(o)f(ă)t.

<Pe partea de jos a filelor 1v-2>: Aceste doauă sureturi precum scriu mai sus, li-am scris asămine din cuvânt în cuvânt di pe cele adivărate scrisori acum la let 1794 iuli(e), și am iscălit. Vasile Codrian diiac za Divan, fiind față la stare locului.

<Pe verso-ul filei a doua>: Copiia hotarnicii Covasni(i), ținut Eșului, făcută din let 7188, Andreiu vornic de poartă; Și copiia de cartea gospod a lui Grigorie Ghica v(oie)vod tot pe aceasta hârtie cu velet 7247 april(ie) 3.

Arhivele Naționale Iași, Fond Mănăstirea Neamț, XXX/16. Copie de de Vasile Codrian, diac de divan, din 13 iulie 1794, difolio.

7. 1744 (7252) ianuarie 13

† **Иѡ Иѡан Николае в(оє)вода, Б(о)жїю м(и)л(о)стїю, г(о)сподаръ Зем(л)и Молдавскои**. Scriem domniia mea la rugătoriul nostru egumenul de la m(ă)n(ă)stire Dobrovățul. Facem știre, vădzind carte domnii méle să te scoli îndată să vii aice să stați față cu părinții călugări de la m(ă)n(ă)st(i)re Niamțul, și să aduci și toate scrisorile ce viț(i) fi având pe moșiia Covasna din ținutul Eșilor. De vréme că ni-au jăluit părinții călugări de la Niamțu că moșiia Covasna este driaptă a lor, și v-au sorocit de câteva ori să viniți față și nu vei să vii.

Pentru aceia vădzind carte domnii méle îndată să vii aducând și dresele ori vechil să trimiți să ste față, că nesupuindu-te poroncii va vini om g(os)p(o)d. Aceasta scriem.

В(ъ) л(ѣ)то ҂зснв <7252 / 1744> **ген(арїе) гї** <13>.

Прочи лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei a doua>: Plicu 1; No. ~~2~~; 7252 ghen(a)r 13; De la Necolai v(oie)vod pe Bohotin; No. ~~6~~; 2974; Covasna / 7252; Carte ot Dobrovăț.

Arhivele Naționale Iași, Fond Mănăstirea Neamț, LXXIV/6. Original, difolio, hârtie, sigiliu mic octogonal, în roșu.

8. 1754 (7262) iulie 5

† **Иѡ Матеи Гика в(оє)вод, Б(о)ж(їю) м(и)л(ос)т(їю), г(ос)п(о)д(а)ръ Земли Молдавскои**. Dat-am carte domnii mele rugătoriului nostru egumenului Nican și cu tot săborul de la sfânta mănăstire Niamțul, să fie volnici cu carte domnii méle a opri și a stăpâni a sa driaptă ocină și moșie anume Covasna cu toate obârșiile ei despre egumenul și toți călugării de la mănăstire Dobrovățul, di pe uric de miluire ce ni-au arătat de la Alecsandru vodă ce scrie în semne, și di pe întăritură de stăpânire de la Mihai vodă, care moșie este în braniște pe Bohotin.

Dreptu aceia să aibă a lua de a zéce din pane, și din fânați, și din prisăci cu stup(i), și din pomeți, și din tot locul cu tot venitul, iar egumenul și cu călugării de la Dobrovăț având ceva a răspunde să-ș e scrisori ce vor ave și să vie de faț(ă) la Divan, și nime să nu ste înpotriva cărții domnii mele.

Лет ҂зсѯв <7262 / 1754> **юл(їє) є** <5>.

Проч(и) вел ворн(ик).

<Pe verso-ul filei a doua>: Plicu 1; Carte a lui Mathei Ghica (voie)vod pentru Bohotin; No. ~~7~~2975; Moșie Covasna; 7262 iul(i)e 5.

Arhivele Naționale Iași, Fond Mănăstirea Neamț, LXXIV/7. Original, hârtie, difolio, sigiliu mic octogonal în tuș roșu; ibidem, LXXIV/14 (mențiune).

9. 1757 (7265) iulie 11

Copie.

Ioann Scărlat Ghica v(oe)vod, Boji(i)u mil(ostiiu) g(o)sp(o)dar Zimle Moldavscoi. De vréme ce rugătoriul nostru sfinţiia sa chir Procopie arhimandritul de la Gălata ne-au arătat un ispisoc de la răposatul domnul Petru v(oe)voda din anii ҂зчд <7094 / 1585> дек(є)мвр(їє) гі <13>, scriind că au miluit s(fânta) m(ănăstire) Gălata cu un loc de prisacă la Bohotin în ţin(u)t(u)l Iaşii, la care loc trimiţind hotarnic pre Gavrilaşcu pârcălabul l-au hotărât în semne, adecă din gura Trestienii drept prin mijlocul poenii, unde iaste o piiatră pusă, şi de acolo drept prin mijlocul poenii în sus pân(ă) în fundu, iar de acolo piste păduri până în valea Trestienii, şi de acolo în gios pe Trestiiana pân(ă) în gura Trestienii. Şi atâta iaste tot hotarul acestui loc de prisacă. Drept aceéa dupre ispisocul de mai sus arătat şi dupre drese ce are m(ănă)st(irea) de mai încoace, să stăpânească acest loc de prisacă după hotarăle de mai sus arătate. Iar afară de cum scrie hotarăle, să nu îndrăzniască oamenii m(ănă)st(irii) a să întinde şi să ia m(ănă)st(irea) din toate sămănăturile ce vor fi pe acest loc, şi din fâneaţ, şi din stupi, şi din tot locul, din tot vinitul, dijma.

҂зсѯє <7265 / 1757> юл(їє) аі <11>.

Să se ştie că pi din sus de locul prisăcii şi a poenii a Gălăţii din Bohotin, Fundurile cu câmpul şi poeni până în vârvul dealului Codrului şi cracii amândoi sânt a m(ănă)st(irii) Niamţului până deasupra Covasnii. Aceasta să s(e) ştie.

Лет ҂зспз <7287 / 1777> апр(илїє) кє <25>.

Varlaam proin igum(en) Niamţului.

Athanasie dichiu.

<Pe verso-ul filei a doua>: Copie de pe ispisocul lui Petru vodă din let 7094 dec(emvrie) 13. Cu Galata este pricina/ 7287 iunie 11/ N. ~~23~~ 2; Copie / 7265 iuli 11/ 2 sureturi întru a Bohotinului a Gălăţii/ Plicul 2.

Arhivele Naţionale Iaşi, *Fond Mănăstirea Neamţ*, CXXIV/13. Copie.

10. 1778 august 15

† Ιѡ Констанди(н) Димитрие Мꙋрꙋз в(оє)вода, Божию мил(ос)т(їю), г(о)спwд(а)р З(є)м(ли) Молдавскои. De vrémé ce domnii mele ni-au dat jalob(ă) rugătoriul nostru Varlaam igumenul şi cu tot seborul de la măn(ă)stire Niamţului, arătând că măn(ă)stire aceasta are un loc de prisacă şi cu tot hotarul lui în branişte diasupra Bohotinului la ţânutul Iaşi, cu scrisori vechi care s-au văzut aice de către dum(nealui) vel log(o)f(e)t, pe care loc l-ar fi şi stăpânit măn(ă)stire şi acmu dumneaei băniasa Marie să întinde şi intră cu stăp(â)nire pe moşiia aceasta şi pe oamenii măn(ă)stirii nu-i îngăduеşte a lua venitul moşii aşă în tărie sa fără a nu-ş căuta cu giudecată de are să răspundă cevaş asupra moşii.

Drept acéia dar, iată prin carte aceasta a domnii méle să dă volnicie igumenului măn(ă)stirii Niamţului şi vechilului său ce va triimete, să aibă a lua şi a popri dejma de pe

acel loc de prisac(ă) cu tot hotarul și orice venit ar fi dup(ă) scrisori ce are măn(ă)stire. Și fiind că igumenului s-au pus vadea pân(ă) la Sfeti Dimitrie viitoriu ca să-ș rădice hotarnici cu cheltuiala măn(ă)stirii să-ș facă alegere și hotărâtură moșii măn(ăsti)rești și cărue îi va păre cu strâmbul să-ș caute și cu giudecată la Divan, atunce căruia s-a căde va lua dejma și orice venit s-ar strânge de pe acea numită moșiia, iar pân(ă) atunce dumneaei băniasa să nu fie volnică a intra și a dejmui. Aceasta poroncim.

҂аѱѡи <1778> авг(ꙋс)т еі <15>.

Прочи лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei întâia>: S-au trecut la condic(ă).

<Pe verso-ul filei a doua>: Plicu 1; 1778 a(v)gu(s)t 15; Cartea lui Cost(andin) Dim(itrie) Moruz; 1778 av(gus)t 15; No. ~~8~~ 2976.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/8. Original, difolio, sigiliu mic octogonal în tuș roșu.

11. **1779 aprilie 9**

Gavriil cu mila lui D(u)mnezeu arhiepiscop și mitropolit Moldaviei.

† Facem știre cu această carte a noastră de blăstăm precum ni-au arătat cuvioșie sa egumenul svintei mănăstiri Niamțului pentru o moșie anume Bohotin ci are mănăstirea la ținutul Eșului, că fiind necercată de multă vréme și înpresurându-să de către alți răzeși, cuvioșie sa vr(e)a acu să o aliagă și să o hotărască, pentru care spre dovada dreptății și a adevărului au luat de la noi această carte de blăstăm.

Întâi asupra acelora carii prin știință fără dreptate lăcomind înpresoară măn(ă)stirii, de nu să vor părăsi de acea înpresurare. Al doilea asupra acelora oricarii vor fi științ hotarul aceștii moșii a mănăstirii pe unde au umblat și s-au stăpânit mai înnainte, de nu vor mărturisi adevărul în frica lui D(u)mnezeu, ci părtinind vreunii părți cu strămbătate de vor tăgădui, unii ca aceia să fie blăstămați de D(o)mnul D(u)mnezeu și de Preacurata a sa Maică, de slăviții 12 Apostoli, și de 318 sv(i)nți părinți de la soborul Nicheii, în viața lor procopsală să nu vază, ostenélile și sudorile lor să fie spre pierzare, herul, pietrile, să putrezască și să să răsipască, iar trupurile lor după moarte să stea întregi și după moarte nedizlegate, și de către smereniia noastră să fie blăstămați. Iar de vor urma dreptății mărturisind adevăru(l) în frica lui D(u)mnezeu, să fie ertați și blagosloviți. Amin.

҂аѱоѳ <1779> април(іє) ѳ <9>.

Gavriil mitropolit Moldaviei <m.p.>.

<Pe aceiași filă>: 1779 apr(ilie) 9; Carté dé blăstămă dé la părintéle mitropolitul Gavril pi Bohotin; Carțile blestăm pentru moșiile de la Prut; No. 2. Carte de blăstăm; Plicu 3; No. ~~9~~ 2977.

<Pe verso>: Scrisorile pentru Covasna și pentru Bohotinul.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/9. Original.

12. **1780 decembrie 1**

☦ **Иѡ Констандин Димитрие Мѹрѹз в(ое)в(о)да, Б(о)ж(їю) мил(о)ст(ї)ѹ, г(о)сп(о)д(а)р Земле Молдавскои.** De vreme ce domnii mele au jeluit precuvioșie sa Paisie, starițul de la măn(ăs)tirea Neamțului, precum că o moșie ce are măn(ăs)tirea cu scrisori la Fundul Bohotinului, fiind înpresurată dumneaei băneasa Mariia Dumitrăchioae cu moșia Bohotinul, s-au hotărât moșia mănăstirii în anul trecut dupe scrisori, și proegumen(enul) Varlam care au fost cu scrisorile la hotărât vechil despre partea mănăstirii, au așezat acolo pe moșie pe un călugăr rus de au pus o priseacă de stupi, și dumneei băneasa încă și dupe hotărât au pus stăpâniré pe moșie. Și după cum mainainte asemene și într-acest an au luat în tării dum(i)sale tot venitul moșii, și încă au luat și 20 de mă(t)ci stupi de la acel călugăr rus, și i-ar fi scris starițul Paisie dum(i)sale bănesei să dea venitul moșii și stupii ce au luat și nu vr(e)a să de nimic.

Pentru care cerșind dreptate, iată pintr-această carte al domnii mele, poroncim domnie mea dum(neaei) băneasă Mariio ca pentru pricina aceasta dumneata numaidecât să-ț(i) trimeț(i) vechil cu scrisorile aici să stea la giudecata Divanului g(o)sp(o)d atât cu monahul Evsevie care este trimes de starițul Paisie vechil, cât și cu acel călugăr rus de la carele ai luat dum(neata) 20 de stupi, și până la zece zile a lui ghenarie să să afle vechilul dum, aici, că netrimețând dum(neata) vechil până la acest soroc, apoi să știi că vei fi dumneata adusă cu om g(o)sp(o)d și vei răspunde. Aceasta poroncim.

Л(ѣ)т(о) ҂аѱп <1780> **дек(емврїе) а** <1>.

Прочи вел лог(о)ф(е)т.

S-au trecut în condică.

<Pe verso-ul filei a doua>: 1780 dec(emvrie); Soroc domnesc către băneasa Mariia; dec(em)v(rie) 1. Carte g(os)p(o)d / 1780; Carte a lui Costantin Moruz pe Bohotin; ~~Plicu 1~~; No ~~10~~ 2978; 1780 dec(em)v(rie) 1.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/10. Original, difolio, sigiliu mic octogonal în tuș roșu.

13. **1781 august <f. z.>**

☦ **Иѡ Констандин Димитрии Мѹрѹз в(ое)вод, Б(о)ж(ї)ю мил(ос)т(ї)ѹ, г(о)сп(о)даръ Зъмл(и) Молдавскои.** Di vremi că prin jaloba ce-au dat domnii mele rugătoriul nostru Evsăvie monah, vechilul svinții sale părintilui Paisăie, starețul di la măn(ăs)tire Niamțul, au arătat că mănăstire Niamțul are o moșie la ținu(tul) Eș(u)lui anumi Boh(o)tinu, a cărie moșii fiind înpresurat(e) marginili ei, atât di către băniasa Marie Rusetooae, cât și dispre alți megieș(i) ci să megieșescu alăture din poronca domnii mele s-au rânduit boer hotarnic pe dum(nealui) Iordache med(elnicer) și cu un vornic de

poart(ă) anumi (…)[108].

Deci fiind că la cercetare hotărâturii aceștie di ci iasti să s(e) facă di rânduitul boer și di vornic di poartă, iaste trebuinți ca să s(e) afle acolo la stare locului vichilul măn(s)tirii Gălății i vechilul măn(ăs)tirii Dobrovățului, cum și feciori(i) lui Toader Gheuca log(o)f(e)t, și fiișticare să s(e) afle de față cu scrisorile ci vor ave pe moșiile lor, care să răzășescu cu moșie Boh(o)tinul.

Pentru aceasta iată prin carte aceasta a domnii mele să poroncești tuturor acestor mai sus scriș(i) că la zăci zile a lui oc(tomvrie), ci iaste rânduit sorocul ca să m(e)argă boerii hotarnici acolo la moșii să cercetez(e) înpresurare moșii măn(ăs)tirii Niamțului, la acel soroc să s(e) afle acolo la moșii fiișticare cu scrisorile lor, atât vechilii mănăstirilor acestora de mai sus scrisă, cât și ficiorii lui Toadir log(o)f(e)t, căci cari nu vor mirgi din voe lor, să vor duci cu om g(os)p(o)d. Aceasta.

Л(ѣ)т(о) ҂аѱпа <1781> ав(гѹс)т.

Прочи вел лог(о)ф(є)т.

<Pe verso-ul filei a doua>: 1781 avg(u)st; ҂аѱпа; Cartea a lui Costantin Dim(itrie) Moruz (voe)vod pentru Bohotin.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/11. Original, difolio, sigiliu mic octogonal în tuș roșu.

14. **1781 august 5**

Făcut-am mărturie noastră la mâna sfințăi sali părintelui Epsăvii ermonahu de la sfânta mănăstiri Neamțul, precum că viind cu cinst(it) răvașu dum(nealui) banului Gheorghii Beldiman, ispravnic de țânut(u)l Eși, întru cari poruncești dum(nea)lui ca să mergim la dumn(ea)ii băneasa Marie să înplinim 106 lei, cari ban(i) era să-i de dumn(ea)ii băneasa mănăstirii Neamțului după hotărâri giudecățăi, însă 64 lei pentru 32 matci și 32 lei pentru 32 roi din anul acesta, letu 1784, și zăce lei cheltuiala călugărilor cât au înblat de s-au giudecat cu dumnii băneasa. Și după poruncă mergând la casa dumi(sale) bănesăi am înplinit 2 cai suri, socotindu-să cu oameni buni drept 13 de lei, și o iapă sură drept 18 lei, și 4 stupi drept 8 lii, cari să cuprind 106 lei, și după cum s-au socotit prețul pe trii viti 98 lei și 8 lei s-au pus 4 stupi, câti doi lei stupul. Am făcut și noi această mărturii la mâna sfințâi sali părintelui Epsăvii ermonahu de la sfânta mănăstiri Neamțul, întru cari am iscălit.

҂аѱпа <1781> авг(ѹ)ст є҃ <5>.

<ss>

<ss>

<ss> Toderașc căp(i)t(an).

Înplineala n-am luat de la părintili Epsăvii zâcând că îi mergi înainte dum(nealui)

[108] Spaţiu gol.

banului și după cum va socoti dum(nealui) fiind tribuința mănăstirii.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/17.

15. **1785 octombrie 1**

Cin(s)t(it) dum(i)ta(l)i Costandin Gheuca в҃ <2> vist(iernic). Fiind că moșie Bohotinu den țin(utul) Eșii iaste să s(e) hotărască, cum și alti părți de moșii tot de acolo de lângă Bohotin ci cere măn(ăsti)re Niamțul, pentru cari s-au rânduit și hotarnici prin carte g(os)p(o)d pe sfinție sa episcop(ul) de Huș(i) i pe dum(nealu)i banul Manolachi Balș, isprav(nic) de țin(utul) Eși, cum și pe Ioniți Ursoian biv г҃ <3> log(o)f(e)t, și fiind trebuinți ca să s(e) afle acolo toți megieșii, între care fiind că te megieșești și dumi(tali) acolo cu o parte din moșie Coziia, iată din poronca mării sali lui vodă îț(i) scriu și ți se pune soroc pân(ă) în 4 zili a lunii aceștiia oct(omvrie) să trimiți vechil deplin răspunzător cu to(a)te scrisorili ci vii ave pe ace parte di moșii ca să ste de fați la hotărât să nu s(e) facă vro înpresurare.

҂аψпє <1785> окт(омвріє) а҃ <1>.
Al dumi(tale),
Ioan Roset vel log(o)f(e)t <m.p.>.

<Pe verso>: 1785 oct(om)v(rie) 1; Plicu 5; Carte pentru hotărâreBohot(inului); No. 12 2980.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/12. Original.

16. **1786 februarie 18**

† Iѡ Алеѯандрꙋ Иоан Маврокордат в(oе)вода, Божи(ю) мил(о)ст(їю), г(ос)подар(ъ) Зим(ли) Молдавскои. Cinst(it) credincios boeriul domniei meli dum(itale) Manolache Balș biv vel ban, isprav(ni)c de țin(u)t(ul) Iașului, sănătate. Svinție sa precuviosul stareț Paisie de la măn(ăs)tire Neamțul, prin jaloba ce-au dat domnii meli arată că lumina(ta) mă(nă)stire are o moșăi la țin(u)t(ul) Iașului cu vad de moară dată danie de la cil mai întâi ctitor Ilie v(oie)vod cel bătrân, de când sânt până acum 348 ani, pe care moșie ar fi și avut măn(ăs)t(i)re(a) moară până la vreme domnii sali Ioan Calimah v(oe)voda. Și atunce arzându-s(e) de tătar(i), mai pe urmă răposatul Inochentie episcop de Huș(i) luând ace moșie cu vadu de moară cu înnămală de la măn(ă)st(i)re au făcut moară și au ținut-o până în vreme oștirii moscalilor în trecuții ani, când al doile s-au ars de cătră tătar(i).

Și fiind că acum s-au rugat domnii meli ca să i s(e) voie se facă mănăstire(a) moara la loc în vadul acela, iată scriem dumi(tale) să cercetez(i) de nu are moșie aceasta vreo pricină cu cineva și de iaste pe dânsa vadul de moară precum se arată mai sus, în care se fi fost mori până la răzmiriță această di pe urmă. Apoi triimițind mazili di ai țin(u)tului, om cu științi, dinpreună cu morar meșter ca se cumpăniască apa, să să

cunoască ca nu cumva moara ce se va faci într-acel vad di nu dă vreo smintială altor mori ce vor fi mai din sus, și de moara ace(a)st(a) pre larg să avem știre cu mărturie dumitali în scris. Aceasta scriem.

(17)86 fiv(ruarie) 18

I deosăbit să cercetez(i) dum(itale) și pentru vadul acela de iasti vad vechiu precum arată jeluitoriul, și pre larg se ne înștiințez(i).

Proci vel log(o)f(ă)t.

<Pe verso-ul filei a doua>: Cinst(it) credincios boeriul domniei meli dum(nealui) Manolache Balș biv vel ban, is(pravnic) de ținu(tul) Iașii datis…; Mă(nă)st(irea) Niamțul; pentru cercetarea vadului morii; 1786 fev(ruarie) 18; S-au trecut la cond(i)că / Andrii condicar.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/18. Original, difolio, sigiliu în ceară roșie, deteriorat.

17. **1786 mai 28**

† **Иѡ Алеѯандрѹ Иоан Маврокордат в(ое)вода, Божию мил(о)ст(їю), г(ос)подар(ъ) З(е)м(ли) Молдавскои.** Cinstiți crédincioși boerii domnii mele, dum. Costandin Greceanul biv vel spat(ar) i dum. Manolachi Balș biv vel ban, săn(ă)tate. Măcar că și în trecutele zile s-au cercetat pricina unui vad de moară, ce ari mănăstire Niamțul în apa Jijii cu ispisoc vechiu de la bătrânul Ilie vo(ev)od ace este din let ҂ѕцмѕ <6946 / 1438> фев(рѹаріє) кг <23>, și s-au dovidit precum păn(ă) la vreme moscalilor acestor de pe urmă, ar fi avut măn(ă)stire moară în vadul acela și ar fi arso tătarăi, iar fiind că dum(nea)lui log(o)f(ă)t(ul) Dimitrașcu Sturze ce ari moară în Jijie mai din sus, nu priimești acum ca să aibă măn(ă)stire Niamțul moară în vadul acela, zicând că osăbit de stricăciune ce făcea moara măn(ă)stirii (în vremi ce umbla) moșiilor de pin prégiur, și țar(i)nilor, și făniaților streini, dar trebui și moara dum(isa)le se o îneci cu totul.

Pentru cari pricin(ă) zici dum(nea)lui că din vechiu s-ar fi și tăet iazul acela din poronca g(os)pod. S-au socotit ca să s(e) cercetezi de iznoavă la fața locului se s(e) vază de au avut măn(ă)stire moară în vad(ul) acela și de făce(a) vreo stricăciuni moșiilor streini, și apoi să s(e) de hotărâre cu Divan(ul) domnii mele.

Drept aceia iată domnie me vă poroncim se mergiț(i) la stare locului, undi fiind de față călugării de măn(ă)stire Niamțului cu scrisorile lor, cum și vechilul dum(i)sale log(o)f(ă)t(ului) Dimitrașcu Sturze cu scrisorile dum(i)sale. Așijdire și megieșii acei moșii. Se cercetaț(i) întâi undi este vadu(l) măn(ă)stirii cel adivărat, după ispisocul lui Ilie v(oie)vod și di au avut măn(ă)stire mori într-acel vad și păr(ă) la ce vreme au înblat. Al doile se cercetați de oamenii înpregiuraș(i) de făce(a) vreo străcăciuni moșiilor străini moara măn(ă)stirii în vremea ce umbla și ce stricăciuni face(a). Apoi să puniț(i) un morar meșter bun, se facă măsură ca cât trebui să fii iazul măn(ă)stirii de-nalt, ca s(ă) de apă îndestul morilor ce va să facă

măn(ă)stire acum, și să cumpăniască cât poati să s(e) sui apa înapoi, cum și când va umbla moara cu îndestulare sa, de poate să facă vreo stricăciuni moșiilor streini, adică di îniacă ţar(i)ni, fâniaţi, și ca cât stricăciuni faci, și numai pe moșie măn(ă)stirii, au să întindi și pe alte moșii streini. Însă fiind că vechilul măn(ă)stirii au arătat la Divan că pe moșie măn(ă)stirii în trei patru locuri ar fi fost mori, dum(nea)v(oastră) să puniț(i) morar să facă cercetare și măsură ca să vad(ă) la care dintr-acele vaduri poate să s(e) facă acum moară și să nu de stricăciuni moșiilor streini.

Și pentru toate aceste precum veți afla a fi pricina întru adivăr după carte de blăstăm ce s-au făcut de la preosvinție sa părintile mitropolit, pe largu cu mărturii în scris și cu hartă de stare locului să ne înștiințați, ca să s(e) de hotărâre cu Divanul domnii mele, precum să va cunoaști a fi cu dreptati. Așijdere și pentru o bucată de loc din hotarul Scoposănilor măn(ă)stirii Niamțului ce zicu călugării că li s-ar fi înpresurat de către hotarul Zbero(a)i(i), moşie dum(i)sale Dimitrașcu Sturze, se cercetaț(i) dum(nea)v(oastră) după scrisorile de înbé părțile, și precum veț(i) afla a fi cu dreptate să dați mărturii la parte ce s(e) cade, și de la Divan s-a da căzuta hotărâre.

҂аѱпѕ҃ <1786> маю ки҃ <28>.

Проч вел лѡг(о)ф(е)т.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/19. Original, difolio, sigiliu oval.

18. 1786 iunie <f.z.>

† Иѡ Алеѯандрꙋ Иоан Маврокордат в(ое)вода, **Бжии мил(о)ст(їю), г(ос)пѡдар(ъ) З(ем)ли Молдавскои**. Cinstiți crédincioși boerii domnii mele, dum. Costandin Grecean biv vel spat(ar) i dum. Manolachi Balșu biv vel ban, săn(ă)tate. Să faci știri dum(i)lorvoastri că prin jaloba ce au dat domnii mele Evsevii monah, vechilul măn(ă)stirii Niamțului, au arătat că în moșie Bohotinul și Covasna, și la gura Tătarcăi, de la țin(u)t(ul) acela, ari și măn(ă)stire Niamțului părți de moșii, și cum că la cercetare(a) ci s-au făcut moșii Bohotinului de către Ioniț(ă) Ursiian biv г҃ log(o)f(e)t, nu ar fi dat măn(ă)stirii parti pe undi-i scriu scrisorile ce ar fi arătat la harta ce s-au făcut ca să-ș(i) stăpâniască măn(ă)stire părțile sale în codri, de undi nici un folos nu poate să aibă, și nefiind mulțămit cu ace alegire și cercetare, au cerut ca de iznoavă să s(e) cercetezi scrisorile măn(ă)stirii, și de s-a fi făcut vreo greșală se s(e) îndreptazi.

Deci scriem dum(nea)v(oastră), mergând la stare locului pentru cercetare moșii dum(i)sale log(o)f(ă)t(esei) Răzoai, ce sinteți rânduiț(i) să faciți, să cercetați și pentru părțile de moșie a măn(ă)stirii, și di veți cunoaști că cu hotărâtura ce au făcut г҃ log(o)f(e)t, esti măn(ă)stire asuprită și nu i-au dat se stăpâniască acolo undi va fi scriind scrisorile. Atunce după cum a fi drept se daț(i) mărturii cu arătare pricinii pe largu, ca viind la Divan să s(e) hotărască undi să-ș(i) stăpâniască măn(ă)stire părțile sale, iar când harta lui г҃ log(o)f(e)t, se va cunoaști din scrisorile

de înbé părțile și din stare moșii, că esti adivărată și făcută întocma după stare locului, și nu s-a fi făcut măn(ă)stirii nici o înpresurare și strămbătate, atuncea se ziceț(i) lui г҃ log(o)f(e)t ca să stălpască parte măn(ă)stirii și cu p(i)etri hotară.

1786 iuni(e)

Проч вел лѡг(о)ф(е)т.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/20. Original, difolio, sigiliu oval.

19. **1786 <după iunie>**

Copie de pe mărturie iscălită de dum(nealui) spat(arul) Manolachi Balş de alegerea părților răzășești din Bohotin ce s-au dat la mâna dumi(sale) comisului Răducanul Ruset. În anul 1786.

Din luminată poronca preaînălțat domnului nostru Aléxandru Ioan Mavrocordat v(oie)voda prin cartea înălțimii sale fiind rânduiți ca s(ă) cercetăm marginile moșiei Bohotinului din țânutul Iașilor, după cercetarea și măsurarea ce la fața locului s-au făcut de г҃ <3> log(o)f(e)t Ioniț(ă) Ursuianul și apoi să înpărțim toată moșiia Bohotinul pe cât vom cunoaște a fi cu drept să ia pentru fiește care răzeș din dumnealor boerii Rusetești și înpărțarea ce vom face să fie cu bună dreptate. Adec(ă) cu toții să ia deopotrivă din tot locul de frunte și de mijloc și de coadă și din toate câte să cuprind pe această moșie, și pe această înpărțare să m(e)argă iarăși г҃ <3> log(o)f(e)t Ioniț(ă) Ursuianul să pue pietri hotară, atât pe marginile moșii Bohotinului de giur înpregiur despărțitoare despre megieși, cât și pentre hlizele fieștecărora răzeș din boerii Rusetești, cum pré largu să arată pren carte g(o)sp(o)d de poroncă din anul acesta 1786 iunie.

Am cercetat harta și mărturiia care s-au făcut de г҃ <3> log(o)f(e)t Ioniț(ă) și întâi la capul moșiei Bohotinului din sus unde are megieșie cu dumneaei log(o)f(e)te(a)sa Ecaterina Răzoae și cu dum(nealui) stol(nicul) Costandin Gheuca și cu mănăstirea Niamțul și cu măn(ă)stirea Sucévița, pe acolo pe unde arată dumneaei băneasa Mariia că ar fi stăpânit răposatul vor(nic) Ștefăniță Ruset; adec(ă) de la movila dentre Șiraguri pi din sus de Rădăcini și pe la Rediul lui Batei, și pe din sus de prisaca măn(ă)stirii Niamțului pe la niște pietri ce s-au aflat în malul pârăului Trestienii, s-au cunoscut că nici cu o dreptate nu iaste a să stăpâni hotarul Bohotinului prin aceliași arătate dacă aceli scrisori ce arată hotarul pe acolo nu să cuprind nici să întăresc prin ispisoace domnești, cum și pietrile acéle zise de sus de la Trestiiana nici o adeverință spre întemeierea lor nu au. Și dacă și liniia pe acolo este strâmbată și cotită nu după rânduiala hotarălor, nici după adeverința ispisoacelor domnești ce întăresc hotarul moșiei Bohotinului, și arată hotarul drept din apa Jijiei și din movila dentre Șiraguri pân(ă) în dial la Cetățue.

Iar la dreptate s-au cunoscut ca după ispisoace să să urméze hotarul. Adec(ă)din apa Jijiei prin movila dentre Șiraguri drept la Gura Pietrosului, și de acolo drept în dial la Cetățue. Și așe prin pravăț drept pe această linie, cu toată dreptatea este să să pue și pietri hotară de către orânduitul hotarnic, lipsind și pricinile de către toț(i) megieșii despre acea parte, precum după îndestulă cercetare ce în multe rânduri s-au făcut la Divan într-

acestași chip s-au găsit cu cale și cu dreptate ca după ispisoace să să urméze hotarul.

Iar pentru că Evsevie vechilul mănăstirii Niamțului au adaos și acmu de la sine a zice cum că locul de la prisaca mănăstirii în gios și cu dialul ce să zice Marmura, ar fi al mănăstirii Niamțului, după un ispisoc de la domnul Alexandru v(oie)voda, let ҂ѕцѯ҃в <6962 / 1454> ген(арїє) а҃ <1>, care scrie un loc de prisacă despre parte Coziei și cu un dial mare, închipuind numitul vechil al Niamțului cum că dialul Marmura ar fi dialul acel mare ce să zice la acelaș ispisoc. S-au cunoscut și de cătră noi cum că zisele lui nu pot să aibă nici un temeiu, căci dacă la ispisoc scrie loc de prisac(ă) despre partea Coziei, cu acel cuvânt nu poate să triacă peste altă danie domniască loc de Coziia ce este unit cu hotarul Bohotinului și stăpânit în pace de atâta sumă de ani, nici poate să agiungă la Marmura cu numirea dialului ce scrie la ispisoc, fiind cunoscut că acel dial iaste pentre pârăul Coziei și péntre Jijiia, cum s-au dovedit acmu și dintr-o hartă ce ni-au arătat-o Evsevie făcută de însuși, mai ales că din hotarul Bohotinului în sus pân(ă) în hotarul Covésnii au fost destul loc pentru acel loc de prisacă al mănăstirii Niamțului. Pintru care o parti și acmu să află slobod, dar dacă călugării niciodată n-au căutat se-și stăpâniască locul unde li s-au căzut lor și au năvălit tot în gios unde n-au avut dreptate, și apoi după vremi cea mai multă parti din locul acela al mănăstirii fiind pustiu și necăutat despre mănăstire, cu nume de loc domnesc s-au dat danie altora, de unde acmu au agiunsu în stăpânirea stol(ni)c(u)lui Gheucăi.

Acmu pe călugări nu-i duce dreptatea să să acolisască de alții, decât să-și caute ei giudecată cu stol(ni)c(ul) Gheuca, și cum le va sluji dreptatea așe au ca să urméze, măcar că fiind de față acmu și un ieromonah Iustin tot de la mănăstirea Niamțul. Acesta prea deplin au cunoscut și au înțeles că cererea lui Evsevie era făr(ă) de rânduială și fără nici o dreptate. Și întâi Iustin s-au arătat odihnit dup(ă) cercetarea noastră. La urmă și Evsevie au încredințat cu cuvânt înaintea noastră cum că au înțeles și însuși, și că au cunoscut că fără dreptate au fost această cerere a sa. Și acum odihnindu-să la buna înțelegere s-au lăsat de acest feliu de cerere pentru dialul Marmura și s-au mulțemit și pentru alt loc de prisacă despre pârăul Bohotinului, care loc se numește al Anghelinii, se-și ție hotarul prin liniia acea driaptă care să arată mai sus.

Copiia aceasta nu iaste scoasă deplin cu câte să cuprind în mărturiia dumisale spat(arului) Balș, ce acum s-au scos numai pe cât au fost trebuință la pricina ce-au născut despre dum(nealui) comisul Răducanul, neodihnindu-să să-ș(i) aibă hotarul prin liniia arătată atât prin mărturie dumi(sale) spat(arului) Balș, cât și prin mărturiia iscălită de mine de cercetarea și aflarea marginilor moșii Bohotinului, după care și la Divan în multe rânduri s-au cercetat și s-au hotărât ca pe acéiaș linie să să urméze hotarul. Și dum(nealui) comi(sul) la toati giudecățile fiind față, atuncea s-au mulțemit, iar acum trage în stăpânire și prisaca măn(ă)stirii.

Și după cerirea părinților de la măn(ă)stiré li-am dat această copie de pe mărturiia dumi(sale) spat(arului), ce iaste la mâna dumi(sale) comi(sului) iscălită de dum(nealui) spat(arul), caré iarăși cu slova mea s-au scris și cu învățătura dumisale spat(arului) Manolachi Balș.

1793 mart(ie)

Ioniț Ursoian г҃ <3> log(o)f(e)t <m.p.>.

<La sfârșitul documentului>: Copie de pe mărturie iscălită de dumnealui spătariul Manolache Baloș. / 1793 mart(ie). No. ~~15~~ 2983.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/13. Copie, difolio.

20. **1786 octombrie 20**

După luminată carte de poroncă de la prea înălțat domnul nostru Alexandru Ioan Mavrocordat v(oie)vod ce mi-au adus monahul Evsevie, vechilul mănăstirii Niamțului, ca să aleg și să hotărăsc niște locuri de priseci a măn(ă)stirii de la Bohotin, și de la Covasna, și de la Coziia, și între Jijiia și între Prut, la ținutul Iașilor.

La cercetarea și alégerea ce iarăși din poronca înălțimii sale am făcut în anul trecut hotarelui moșiei Bohotinul și Colțul Corniia dumilorsale boerilor Rusetești, cum și prin de iznoavă mergere la aceleaș(i) numite locuri în anul acesta și mai cu deadinsul cercetare ce am făcut depreună cu vechilul măn(ă)stirii și cu oameni de pinpregiur megiași, fiind și carte de blăstăm pentru fieștecare loc mănăstiresc, într-acestaș(i) chip am aflat:

Întâi, după un ispisoc de la Alexandru v(oie)voda din anii ҂ѕцѯв <6962 / 1454> ген(арїе) а҃ <1>, ce dăruiaște și întărește măn(ăstirii) Niamțului din domniasca braniște din Bohotin, iar pre nume din drumul ce merge spre Nuorețu, Covazna cu toate obârșiile ei, iar prisaca ca să fie din partea Coziei cătră acel dial mare și să-și așéze loru și oameni câți ar putea așăza la acea prisacă;

Cum și după dooă cărți domnești de oprit și de stăpânit după același ispisoc de la Mihai Racoviț(ă) v(oie)vodă din anii ҂зски <7228 / 1720> юлие зі <17> și de la Matei Ghica v(oie)vodă din anii ҂зсѯв <7262 / 1754> юл(їе) е҃ <5>, urmând și strâmtând locul o parte a Covasnii se află acmu în stăpânirea măn(ă)stirii Dobrovățului cu scrisori. Și mai stăpânește o bucată de loc și peste semnele cei arată scrisorile pentru că nu ţine obcina acéia care îi scriu ispisoacele că merge pân(ă) la obârșia unui pârău ce să zice Mărturiia, și de acolo iarăși după ispisoace să m(e)argă la o moșie mare, ce încungiurând pe după obârșiia pârăului pe din gios, și pe acea culme de dial mergând la acea movilă mare cuprinde și valea pârăului Mărturiei toată, care acest loc ce-l stăpânește măn(ă)stirea Dobrovățul peste semnele ispisoacelor cuprinde în lat 460 stănj(eni) domnești, loc din locurile măn(ă)stirii Niamțului se află neînpresurat. De acolea de unde stăpânește Dobrovățul în gios codru întreg pân(ă) diasupra obârșiei pârăului Coziei 600 stănj(eni) domnești.

Apoi de acolea în gios locul numit Coziia în lungu pân(ă) supt satul ci să zice Roșu, și în lat din șesul Jijiei de supt voloacă cu dialul ce iaste pentre Jijiia și pentre Coziia și valea Coziei toată pân(ă) zarea dialului cel diasupra pârăului Coziei, de cătră apus, să află în stăpânirea dumis(ale) Costandin Gheuca biv vtori vist(iernic), cu un hrisov de la Cantemir vod(ă) din anii ҂зрчз <7197 / 1689> март(їе) еі <15>, care scrie că au miluit pe Mihăilă aga, ce-au fost om de casa domniei sale, cu o bucată de loc ce

iaste în braniște pe Prut din locul domnesc, anume valea Coziei ce iaste în ținutul Iașilor. Și hotarul să începe din obârșiia Coziei, de unde să începe a se răsturna apa, și de acolo din obârșiia văii drept spre răsărit până dă în șesul Prutului. Și de acolo în gios de drum pe supt marginea pădurii pe din vale de voloacă pân(ă) la locurile ce să chiamă Șiragurile la Rădăcini, unde să înpreună cu locul lui Buhuș în șesul Prutului, și de acolo drept spre apus peste valea Coziei pân(ă) în muchia dialului despre apus, până unde se rântună apa spre Coziia. De acolo tot pe muchia dialului în sus până unde iarăș dă în obârșiia văii de unde s-au început întâi.

La dum(nealui) vist(iernicul) Gheuca am văzut și o mărturie hotarnică pe locul acesta de la un vornic de poartă făcută înnaintea hrisovului, care mărturie la capătul cel din gios al acestui loc de la Rădăcini să lasă în gios și încungiură pe din gios de capul al unui pisc, cuprinzând și o parte a satului Roșu, ce să chiamă acum de hotarul Bohotinului a boerilor Rusetești, arătând într-acea mărturie și de o cărare a nemțenilor acolo la șesul Jijiei. Dar hrisovul vist(iernicului) Gheuca, de sus arătat de la Cantemir vod(ă), fiind făcut în urma mărturiei vornicului de poartă, acolo din gios la capătul acestui loc nu urmiază acele semne, nici nu pomenește de hotarnica aceasta, ce mergând pe drum pe supt voloacă pân(ă) la Rădăcini, unde sânt niște bălți, și de acolo să întoarce drept către apus, și așe între locul vist(iernicului) Gheucăi și între locul boerilor Rusetești au mai rămas o bucată de loc din locul prisecii mănăstirii Niamțului, acel din partea Coziei.

Locul acesta pe Coziia cât să stăpânește de dum(nealui) vist(iernicul) Gheuca, măsurându-să pe lungu, s-au aflat 2860 stânj(eni) domnești, însă 480 stânj(eni) codru, din piatra hotar a vist(iernicului) Gheucăi di diasupra obârșiei pârăului Coziei pân(ă) supt margine în poiană, și 2300 stânj(eni) poeni și curățituri ce s-au deschis loc de hrană, iar latul acestui loc măsurându-să numai la capătul cel din gios, alăturea cu hotarul de Bohotin al boerilor Rusetești cuprinde aproape la 1000 stânj(eni).

Apoi pentru locul de prisacă al măn(ă)stirii Niamțului ce să răspunde din partea Coziei după întâlnirea a dooă ispisoace vechi, ce amândooă pentru Coziia vorbesc, adec(ă) unul al măn(ă)stirii cu care întâi Alexandru vod(ă) îi dă loc de prisacă din partea Coziei, unde zice să-și așeze și oameni câți ar putea așăza, și altul al boerilor Rusetești cu care după un an și opt luni Petru v(oie)vod face danie și miluire slugii sale lui Duma Micaciu un loc din pustiiu la braniște la Bohotin, anume pârăul Coziei lângă prisaca mănăstiriască, ca să-ș(i) facă și el sat la capul piscului, și hotarul acelui pustiiu ca să-i fie despre toate marginile oricât ar putea să trăiască un sat cu loc de arătură și de fânațu, anii ҂ѕцѯг <6963 / 1455> авгѹст кѳ <29>, care dac(ă) zice lângă prisaca mănăstiriască, când măn(ă)stirea Niamțul, cum nici alte măn(ă)stiri pân(ă) atuncea nu dobândise pe Boh(o)tin locuri de priseci ca să fie acum propus cum că ar fi fost locul lui Micaciu alăturea cu vro prisacă din céle de pe Bohotin. Aicea este cunoscut că altă prisacă n-au fost, decât prisaca mănăstirii Niamțului acea din partea Coziei ce i s-au dat cu loc și de așezare de oameni. Și se înțélege că prisaca mănăstirii au fost tocmai la hotar(ul) din gios în dreptul și al capului piscului, și loc de așăzare de oameni pe toată valea Coziei, aiurea n-au putut să fie decât acolo din gios la gura Coziei unde (i)ese pârăul Coziei dentre dialuri la capul piscului, unde și lui Micaciu lângă prisaca mănăstiriască i s-au dat hotar

după al său ispisoc.

Deci despre partea Coziei, cum și despre partea Covasnii, rămâne până când să-și caute cu giudecata Divanului părinții de la măn(ă)stirea Niamțului cu ace ice el stăpânesc, și după cum Divanul va găsi cu drept așe își vor urma stăpâniria fieștecarii.

Iar după un ispisoc de la domnul Eremiia Movila vod(ă), anii ҂зрѳ <7109 / 1601> юли(є) иі <18>, întăritoriu mănăstirii Niamțului pe un loc de prisacă de pe Bohotin, ce i s-au dat danie iar(ă)și din braniștea domniască de la Anghelina, fata Cornii brăniștériului din drése vechi ce-au avut Cornea brniștériul, și după alt asemenea ispisoc de la Simeon Movila vod(ă), anii ҂зреи <7115 / 1601> фев(ροуарїє) і <10>, cum și după dooă cărți domnești de la Mihai Racoviț(ă) v(oiew)voda, anii ҂зсλд <7234 / 1726> ген(арїє) гі <13>, una dată mănăstirii de stăpânit și alta poroncitoare cătră vor(ni)c(ul) Ștefan Ruset pentru niște dejmă ce-au fost luat să o dée înnapoi.

În care carte arată că atuncea la părinții călugări s-au văzut și alt ispisoc de la Petru vod(ă) cu hotarăle acestui loc, care acel ispisoc acum nu să află, cuprinderea acestui loc de prisacă se adeveriază pe Bohotin pân(ă) la obârșie, care după starea locului așia îi iaste curgerea în lungu, iar în lat iarăși starea locului îl arată din Bohotin pân(ă) în muchia dialului diasupra Coziei. Care după scrisorile măn(ă)stirii toate aceste numite locuri de pe Covasna, și de pe Coziia, și de pe Bohotin, precum starea le arată, s-au agiunsu unul cu altul și s-au făcut tot un trup.

Apoi o parte de loc de pe Bohotin, care acum să află în stăpânirea mănăstirii Gălățiii, dată supt nume de loc domnesc de ctitorul mănăstirii Petru v(oie)voda, și aceasta starea locului o arată că după vremi s-au rupt din locul prisecii ce-l are mănăstirea Niamțului de la Anghelina, fata Cornii brăniștériul, osăbit de locul ce să stăpânește de măn(ă)stirea Sucevița peste Bohotin de către apus, care pentru acela nefiind scrisorile Sucévițiii acmu de față nu s-au putut cerceta.

Deci cât pentru pricinile despre alte părți, după cum și mai sus am zis, rămâne pân(ă) se-și caute părinții călugări giudecata cu megiiașii, iar pentru hotarul acestui loc din gios despre moșiia dumilorsale boerilor Rusetești în vremea când și dumnealor s-au aflat aicea de față, adec(ă) dum(nealui) banul Manolachi Hrisoverghi și dum(nealui) caminariul Raducanul și băniasa Mariia, măcar că stăpânirea mănăstirii am găsit-o despre acea parte pân(ă) într-un pârău ce să numește Raiminul; Dar fiind că la mănăstire nu s-au văzut acum mai veche mărturie hotarnică decât un ispisoc ce au dumnealor boerii Rusetești de la domnul Vasilie v(oie)voda din anii ҂зрмд <7144 / 1636> авгост к <20>. Eu acum am urmat după ispisoc și am însemnat hotarul prin aceste semne: din mijlocul șesului Bohotinului, din dreptul pietrii ce iaste hotar a mănăstirii Gălățiii, și din dreptul gurii pârăului Pietrosul drept peste pârăul Bohotinului prin iazul ce să zice că au fost al popii Beatii, și la dial prin sepătura a unui drum vechi ce iaste în muche diasupra pârăului Bohotinului, și de acolo tot drept prin codru și peste muchea dialului cea despre Coziia prin loznița lui Platon, și peste pârăul Coziia după cum merge liniia driaptă la movila dentre Șiraguri.

Iar după un ispisoc de la domnul Petru v(oie)voda, anii ҂зчи <7098 / 1590> юлиє ка <21>, de danie și miluire și întăritură slugii domniei sale lui Hăbiiacu, ce-au fost

brănișțiar, pe un loc de prisacă în braniște, între Jijiia și între Prut, până unde au fost podul cel vechiu, și de la pod până unde (i)ese drumul și agiunge la marginea pădurii, și o poiană iarăși ce agiunge pân(ă) în Prut. Eu întâi am cercetat semnele aceste arătate prin ispisoc de să află undeva la această parte de loc să să num(e)ască locul macar al vreunui pod vechiu din vremile de demult, cum și poiană ca să agiungă pân(ă) în Prut, unde să să cunoască acum că nici pe atunce n-au fost pădure, ci tot poiană.

Și după ce am adus oameni de aicea de pinprejur, și bătrâni și tineri, și li-am cetit cartea de blăstăm ce-au adus vechilul măn(ă)stirii Niamțului, au (i)eșit un Ioniț(ă) Buznea din Selăgeni, și Ioniț(ă) Istrati di acolo, și Nistor Balmoș din Grozești, și aceștiia au mersu de ni-au arătat unde și ei din părinții lor și dintr-alți bătrâni au auzit că au fost podul acel vechiu în vremile de demult în drumul cel mare vechiu într-o gârlă prea glodoasă care (i)ese dintr-o baltă ce-i zic balta Stejarului și curge într-altă baltă, și că această gârlă până astăzi să numește gârla Podului, unde și rădăcini de stâlpi de pod când este apa scăzută zic că să văd. Apoi rămâind să să caute și alte semne, încă mai ales poiana acea care ispisocul zice că agiunge pân(ă) în Prut /{ macar deși este acum stricată pădurea de la șesul Prutului, dar fiind că tot să cunoaște pe unde în vechile vremi au fost pădurea} și pe unde iarăș într-aceliaș(i) vremi n-au fost pădure. De acolea de unde s-au adeverit locul podului vechiu mergând în gios tot pe drumul acel mare pe unde umblă din vechi, s-au găsit și poiană limpede câmpu din Jijiia pân(ă) în Prut, unde se cunoaște că nici într-un v(e)ac pădure n-au fost, ci tot câmpu, și bălți cu stuh și cu papură, care această poiană să află acum în stăpânirea dumisale stol(ni)cului Thoma Iamandi, unde își are și sat cu nume de Poncești, însă moșiia Ponceștii iasti peste Prut, dar și din Prut pân(ă) în Jijiia tot Poncești să numește acmu. Pe din sus de poiana aceasta supt nume de Poncești ține și loc cu pădure pân(ă) în hotarul moșiei Grozeștilor a dumn(eai) logofetesii Ecaterinii Ros(e)t, iar din gios de poiană se începe hotarul moșiei Zberoaia a dumn(ealui) vel log(o)f(e)t Dimitrașco Sturzea, de unde iarăși se cunoaște că au fost pădure în gios. Și după cum am auzit de la câț(i)va oameni de aicea de pinprejur dumnealui stol(ni)c(ul) Iamandi nu ar fi având scrisori pe această bucată de loc dentre Prut și dentre Jijiia.

De la stăpânirea dumis(ale) stol(ni)c(u)lui Iamandi în sus, locul cât este din drumul cel mare de supt lunca Prutului pân(ă) în apa Jijiei, o parte se stăpânește de dumneaei logof(e)t(ea)sa Ecaterina supt numele de Grozești, pre care acum scrisori vechi cuprinzătoare nu s-au văzut, iar o parte să trăgea de dumnealor boerii Rusetești supt numele Colțului Cornii. Însă după luarea aminte a scrisorilor Colțului Cornii, fiind că hotarul acestui loc prin toate scrisorile să arată din apa Prutului numai pân(ă) în drumul cel mare și după cum se înțelége și dintr-o mărturie hotarnică de la un boer Gavril Costachi vel stol(ni)c, și Grigoraș Cucoranul vor(ni)c de poart(ă), și Gheorghiță Hermeziul și alții, din ani ҂зслг <7233 / 1715> юни(є) ѕі <16>, că acest loc dinpotriva Colțului Cornii din drumul cel mare pân(ă) în apa Jijiei se numiia loc domnesc, care și de l-ar fi stăpânit vr(e)odată niamul Rusetesc, dar dacă cu scrisorile Colțului Cornii, cum nici cu a Bohotinului nu-l cuprind. Și cunoscut fiind că iasti din locul prisecii mănăstirii Niamțului, acel după ispisocul domnului Petru v(oie)voda, ce-au fost dat lui Hăbiiac brănișțériul după semnele ce și de aicea în gios i să află cum mai sus s-au arătat. Acum însuși dum(nealui) banul Manolachi Hrisoverghi, cum și dum(nealui) caminariul Raducanul Ruset n-au priimit ca să aibă în stăpânirea dumilorsale lucru strein și cu

strâmbătate, și s-au lăsat de acest loc, zicând să și-l ia mănăstirea Niamțul, iar pentru cât loc mai iaste în gios pe unde și până unde scrie ispisocul mănăstirii să-și caute cu acei cine îl stăpânesc, dumnealor s-au mulțemit cu hotarul Colțului Cornii, cât le scriu scrisorile în lungu și în lat.

Locul acesta care să cere de către mănăstirea Niamțul cu ispisocul de sus arătat a lui Hăbiiac brăniștériul de la Petru v(oie)voda după măsurătoare în lungu ce i s-au făcut pe drumul cel mare s-au aflat 5150 stânjăni domnești, însă:

1230	Din hotarul Tămușenilor în gios alăturea cu Colțul Cornii pân(ă) într-o piatră hotar a dumn(ea)ei log(o)f(e)t(e)sii Ecaterinii.
670	De acolea tot în gios alăturea cu loc(ul) iar(ă)și din Colțul Cornii, ce este de pricină cu dum(neaei) logofetiasa Ecaterina, pân(ă) în dreptul locului unde dă Tulburea în Prut.
220	De acolea tot în gios alăturea cu moșiia Selăgenii răzeșască.
1980	De acolea tot în gios alăturea cu moșiia Grozeștii a dumn(eaei) logofetesii Ecaterinii.
600	De acolea tot în gios alăturea cu locul ce să stăpânește de dum(nealui) stol(ni)c(ul) Iamandi supt nume de Poicești, loc cu pădure.
450	De acolea tot în gios poiana pân(ă) în hotarul Zberoae, care și poiana iaste cu nume de Poncești.
5150	Suma de sus.
Iar latul acestui loc din dialul cel mare vechiu pân(ă) în apa Jijiei pe 4 locuri ce s-au măsurat, așe s-au aflat:	
860	La capătul cel din sus alăturea cu Tămășenii.
760	Drept mijlocul Colțului Cornii, pe din gios de casa pah(arnicului) Andre(i) Iancul.
653	Prin pietrile dumn(ea)ei logofetesii Ecaterinii, una din drumul cel mare și alta din malul Jijiei.
520	În dreptul locului unde dă Tulburea în Prut.

Însă aceste măsuri în lat s-au făcut numai la locul cât iaste înpotriva Colțului Cornii, iar la celalalt loc de acolea în gios pân(ă) în hotarul Zberoaia din pricina vremii și a greotății locului, fiind bălți și stuhuri mari, nu s-au putut măsura.

După cercetarea ce am făcut precum am aflat am dat această mărturie iscălită de mine la mâna vechilului mănăstirii Niamțului.

ѧѱпѕ <1786> окт(ѡмврїє) к҃ <20>.

Ioan Ursoian biv г҃ logof(e)t.

<Pe verso-ul ultimei file>: 1785 oct(ombrie) 20; ~~Hotarnica Bohotinului~~ Mărturie a lui Ioniță ~~Ursuianu~~ Ursoeanu biv vel log(o)f(e)t; No. ~~13~~ 2981; ѧѱпє <1785> ноємври(є) к҃ <20>; ~~N. 12.~~; Let 1785 oct(ombrie) 20.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/14. Copie.

21. **1791 septembrie 11**

De la Divanul Cnejiei Moldovei.

De față înaintea noastră s-au giudecat monahul Evsevie, vechil fiind din parte(a) soborului de la mănăstirea Niamțului, cu dumneaei băniasa Marie Rusetiască, pricina fiind pentru hotar între o moșie a măn(ă)stirii ce are megieșie cu moșie Bohotinul a boerilor Rusetești la țân(u)t(ul) Iașilor.

Numitul vechil al Niamțului, prin jaloba ce-au dat la Divan, au arătat că mănăstire(a) având niște locuri de priseci pe Bohotin și pe Coziia, și fiind înpresurate despre megiiași în anii trecuți când moșie Bohotinul s-au hotărât, atunce din poroncă domniască s-au cercetat și s-au ales și acele locuri de priseci a mănăstirii, și prin giudecata Divanului s-au și hotărât pe unde se să urmeze stăpânirea moșii boerilor Rusetești despre moșiia mănăstiriască, iar fiind că după vremi pân(ă) acmu pietri hotară nu s-au mai pus, acum în anul acesta băniasa Mariia s-au întinsu cu stăpânirea ș-au dejmuit câtva loc de pe drept locul mănăstirii, pentru care au cerut vechilul dreptate.

Băniasa Mariia au răspunsu cum că acea hotărâtur(ă) din trecuții ani n-ar fi luat niciun sfârșit, nici se ține odihnită pe unde s-au dat atuncea hotar Bohotinului despre locul mănăstirii, căci ar avea se se întindă mai în sus încă câtva loc prin niște pietri și alte semne, ce într-o vreme s-ar fi stăpânit Bohotinul de un Stefănițe Ruset vor(nic), încă mai adăogând a zice cum că acolea despre acea parte cu măn(ă)stirea Niamțul n-ar avea nice o megieșie, ce că s-ar fi megieșind cu un loc al mănăstirii Gălății pe pârăul Trestiiana.

Așe cu acest chip fiind arătarea bănesii precum mănăstirea Niamțul acolea moșie n-ar fi având.

După mărturiia hotarnică și harta de la г̑ Ioniț(ă) Ursuianul log(o)f(e)t din anul 1785 s-au văzut de noi acum că moșiia Bohotinul despre ace parte are megieșie cu mănăstirea Niamțul, iar nu cu Galata, după o carte domniască de la domnul Alexandru Ioan Mavrocordat v(oie)voda din anul 1786. Așijderea și după o mărturie iscălită de dum(nealui) spat(arul) Manolachi Balș și după un răvaș de la răposatul Gheorghe Sturzea log(o)f(e)t, tot dintru același an (17)86. Hotărâtura Bohotinului și alegerea și înpărțarea pe răzeși cine cât i-au dat dreptate și pân(ă) unde să stăpâniască. Acestea se văd sfârșite.

Pricin(i)le megieși locului s-au cercetat și s-au lămurit. Acele semne prin care vor(ni)c(ul) Stefăniț(ă) Ruset în vremea sa s-ar fi silit a stăpâni despre locul măn(ă)stirii Niamțului pân(ă) unde și băniasa ar vrea se se întindă acum, s-au anerisit atât din vremea vor(ni)cului Stefăniț(ă) după niște cărți domnești de la domnul Mihai vod(ă) Racoviț(ă), ce sint arătate la hotarnica Bohotinului din 1785, cât și după cartea domnului Alexandru Ioan Mavrocordat v(oie)vod zisă de sus, care arată că de la Divan s-au găsit cu cale și s-au hotărât ca să să dée linie driaptă prin numite semne câtva loc mai pe din gios de pârăul Trestiiana, rămâind numai a să pune și pietri hotară, care de s-ar fi pus și pietrile de atuncea, nu mai rămânea a să urma aceste pricini acum, mai ales că după alegerea și înpărțirea care prin scris s-au făcut și prin carte domniască iaste întărită. Băniasa Marie cu parte sa nici agiunge la acelaș loc să aibă megieșie cu locul măn(ă)stirii Niamțului, fiind pe din sus de băniasa partea dumisale caminar(u)lui Raducanul, și dum(nealui)

caminar(ul) are megieșie cu locul măn(ă)stirii. Și dacă toți céielalți boeri răzeși Bohotinului, dup(ă) hotărârea Divan(i)lui domnescu atuncea s-au odihnit, nu poate dar băniasa acum a trece peste acea hotărâre și că s-au întinsu acum a da supărare călugărilor, aceasta cu greșală s-au urmat despre dumneaei.

Deci și acum de la giudecata noastră s-au dat pe băniasa rămasă și hotărâm ca să-și stăpâniască mănăstirea Niamțul moșiia dup(ă) cum i s-au ales și s-au hotărât cu tot venitul în pace și fără nice o supărare, atât despre băniasa Mariia, cât și dispre alții, și băniasa ce venit va fi luat de pe locul mănăstirii, se-l dea înnapoi, dându-să la mâna vechilului măn(ă)stirii această carte a noastră de giudecată.

аѱча <1791> **септ(емврїе) аі** <11>.
Сергъи Лашкарев <m.p.>.
Антон Селунский <m.p.>.
Costache Ghica hat(man) <m.p.>.
Costand(in) Grecean(u) vor(ni)c <m.p.>.
Iordachi Balș vist(iernic) <m.p.>.
Mihai Sturzea vor(ni)c <m.p.>.
S-au trecut la condică.

<Pe verso-ul filei a doua>: 1791 sept(embrie) 11 / Plicu 3 / Carte de judecată cu dumn(eaei) băneasa Marie pentru Bohotin; No ~~14~~ 2982.

Arhivele Naționale Iași, Fond Mănăstirea Neamț, LXXIV/15. Difolio.

22. **1791 septembrie 12**

De la Divanul Cneji(i) Moldaviei.
Către cinstiți dum(nealo)r isprav(ni)ci de țin(utul) Iași.

Jaloba ce au dat Divanului Evsevie monah, vechilul măn(ă)stirii Niamțul asupra dum(i)sale post(elnicului) Mihălache Manul, care vi să triimete pre larg, veți înțălegi pricina. Deci fiind că numit(ul) călugăr arată că dumi(sale) post(elnicul) cu nedreptate s-ar fi întinzind cu stăpânire pe parte de moșie Cozie a măn(ă)stirii de la acel țin(u)t. Pentru aceia dar iată să scrie dum(nea)v(oastră) să cercetați, și fiind precum arată vechilul măn(ă)stirii, atunce nicidecum să nu îngăduiți mai mult pe dumi(sale) post(elnicul) a stăpâni moșie măn(ă)stirii, iar fiind pricina într-alt chip să înștiințați la Divan.

Сърги каминаря <m.p.>.
Антон Селунский <m.p.>.
Depaste vor(nic) <m.p.>.
Costand(in) Grecean(u) vor(ni)c <m.p.>.

Cos(tan)d(i)n R(o)s(et) vor(nic) <m.p.>.
Mihai Sturzea vor(ni)c <m.p.>.
Прочи мед(еличар).

1791 sept(embrie) 21

<Pe verso-ul filei a doua>: De la Divanul Cneji(ei) Moldaviei către cinstiți dum(nealo)r isprav(ni)ci de țin(utul) Iașii; Evsevie monah; 1791 sept(emvrie) 12.

Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/21. Original, difolio, sigiliu în ceară roșie.

23. **1792 septembrie 13**

Cinstite dum(neata) в҃ pah(arnice) Andreiu Iancul. Fiind că ne-au venit luminat(ă) carte mării sali lui vod(ă) pentru giudecata ce au răzeșii de Bălăurești cu mănăstire(a) Neamțului pentru un cot ce-au dat jalubă Bălăureștii că s-ar fi stăpânit și de moșii lor, și acum îi trage supt stăpânire mănăstire(a) Neamțu(lui) în moșiia Scoposenii, care cot să numește Micliana, și ni s(e) poroncește ca să rânduim un om cu praxis de a face cercetare spre descoperire(a) adevărului ca să dovedeasc(ă) răzeșii că acel cot s-au stăpânit vreodată de moșii și părinții lor. Iar cât pentru dânșii însuș au arătat înainte Divanului că ei acum din anu(l) trecut s-au întinsu cu stăpânire(a).

Pentru care poftim pe dum(itale) ca mergându însuș acolo să faci această cercetare de-au fost acel cot de moșie Bălăureștilor și că s-au rupt de Prut, precum zic răzeșii, și de s-au stăpânit de moșii și părinții lor vreodată. Și după cercetare ce vei face ori în ce chip vor dovedi la dreptate și întru adevăru să dai mărturie în scris la a parte(a) ci să cade cu care să-i trimeț(i) la noi. Așijdire din stăpânire(a) acelui cot să-i scoț(i) pe răzeș(i) păn(ă) s-a (s)fârși giudecata după poroncă. Cum și pentru venitul ce în anul trecut în tărie lor și fără nici o hotărâre de giudecat(ă) au pus mâna și au luat, să-l înplinești de la răzeși pe cât s-a dovedi că au strânsu de pe acel cot de moșii și să-l dai la măna vechilului mănăstirii. Și fii săn(ă)tos.

1792 săpt(emvrie) 13

A dumitale.

<ss> Manolachi Dimachi spat(ar).

<ss> Manu(lachi) (Balș) spat(ar).

<Pe verso-ul filei a doua>: Cercetare pentru un cot de Prut și pentru bălți de la Scoposeni; 1792 săpt(em)v(rie) 13.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/22. Original, difolio.

24. **1792 octombrie 12**

Cinstiț(i) dum(neavoastră) cucoani Manolachi Dimachi vel spat(ar) i dum(neavoastră) cucoani Manolachi Balș vel spat(ar), cu plecăciuni mă închin dum(nea)v(oas)t(ră).

Cu plecat(ă) scrisoari înștiințăz pe dum(neavoa)st(ră) că din cinst(ită) poronca

dum(nea)v(oa)st(ră) fiind rânduit ca să cercetez pricina ce au avut răzășii de Bălăurești cu vechilii sfintii mănăstiri Neamțul pentru un cot de Prut ce esti de către apus de apa Prutului în moșie Scoposănii a numitii mănăstiri, pe cari cot de doi ani îl trage răzășii de Bălăurești la stăpânire(a) lor cu prepus că ar fi rupt Prutul pe acel cot din moșie lor Bălăureștii.

Deci dupe poroncă mergându la stare(a) locului și find de faț(ă) și răzășii de Bălăurești, cum și alți înpregiuraș(i), s-au găsât o baltă ce-i zic Balta Micleanu, cari baltă (i)esă din Prut, și iarăș în Prut dă și rămâni acel cot de Prut în mijloc, adică între balta Micleanu și între apa Prutului. Și întrebând pe răzășii de Bălăurești, apucat-au ei din moșii și strămoșii lor ca să fi umblat Prutul pe unde esti balta aceast(a) Micleanu, ei sânguri au arătat că n-au apucat nici au auzit din bătrânii lor. Deosăbit s-au mai întrebat pe răzăș(i) când au fost balta Micleanu cu pești, de către cine s-au dejmuit. Au arătat atât răzășii de Bălăurești cât și alții streini ce nu-s răzăș(i) cum că tot de vechilii mănăstiri(i) Neamțul s-au dejmuit și însuș răzășii de Bălăurești că prinde pești într-ace baltă le da călugărilor de a zăce dupe obiceiu.

Deosăbit arăt dum(nea)v(oa)st(ră) că afară dintr-această baltă ce-i zâc Micleanu mai esti și altă baltă mai pe despre apus ce-i zic Stuhoasa, cum și alta ce-i zâc Balta Horjăleștilor, cari și aceste iarăș din Prut (i)es și în Prut dau. Și când răzășii de Bălăurești să vor îngădui a intra cu stăpâniri în cotul acel de Prut, pot cu vremi să s(e) întindă cu stăpâniri și la celi doauă coturi ce arăt dum(nea)v(oa)st(ră), și atunce mai nu rămâni nimică de moșie Scoposănii. Și cunoscându-să că cu greșală s-au acolisit răzășii de Bălăurești cu stăpâniri de acel cot de Prut și neavându nici un temeiu la răspunsurile lor, s-au luat și dejma ce o poprisă ei de doi ani și s-au dat la mâna vechilului mănăstirii.

Și dupe cercetare ce am făcut nu lipsăiu a înștiința pe dum(nea)v(oa)st(ră).

҂аψчв <1792> окт(омврие) вı <12>.

<ss> Andrei Iancul biv в pah(arnic).

<Pe verso-ul filei a doua>: 1792 oc(tom)v(rie) 12; Mărturie pentru un cot de Prut și pentru bălți.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/23. Original, difolio.

25. **1793 noiembrie 16**

Io Mihai Co(s)t(a)nd(i)n Suțu, cu mila lui Dumnezeu domn Țări(i) Moldaviei.

Cinst(it) credincios boeriul domnii méle dum(nealui) Costand(i)n Pălade biv vel spat(ar), săn(ă)tate. După giudecata ce au avut înnaintea Divanului domnii méle Evsevie monah, vechilul mănăstirii Niamțului, cu Petrache Cazamir, vechilul dumi(sale) comis(u)lui Răducanu Roset, i cu dum(nealui) stol(ni)c(ul) Costandin Ghiuca, pentru 2 locuri de prisăci ce le are mănăstirea în țin(utul) Iaș(u)lui cu scrisori, unul pe pârăul Bohotinului, și altul despre partea Cozii, pe care locuri zice vechilul mănăstirii că ar fi fost tot un trup.

Și cât pentru locul ce iaste pe pârăul Bohotin(u)lui afirosit de la o Anghelina, fata

Cornii brăniștérul, au rămas ca tot mănăstirea să stăpânească, iar locul ci arată de pre partea Cozii, afirosit de fericitul Alexandru v(oie)vod cu hrisovul carele scrie din drumul Noureștilor Covasna, cu toate obârșiile ei. Iar prisaca ca să fie dispre partea Cozii către acel deal mare, pricinuesc dum(nea)lor numiții boeri zicând că n-ar fi la locul acela unde îl cere vechilul mănăstirii, ci la alt loc.

Deci fiind că n-am putut lua pliroforisire din cercetările ce s-au făcut până acum, s-au hotărât cu giudecată și cu sfat ca să s(e) mai facă cercetare la starea locului. Iată socotind domnie mea am rânduit pe dum(neavoastră) și scriem dumi(tale) luând cartea aceasta a domnii méle îndată să mergi la starea locului, unde fiind față atât vechilul măn(ă)stirii, cum și vechilul dumi(sale) comis(u)lui Răducanu Roset, i dum(nealui) stol(ni)c Costand(i)n Ghioca, și chiemând oameni bătrâni vrednici de credință ce au trăit pe locurile acéle, cum și înpregiurași, să faci cercetare prin carte de blăstăm , atât scrisorilor ce are măn(ă)stirea, cum și scrisorilor ce au dum(nea)lor numiții boeri, între care scrisori zice vechilul măn(ă)stirii că iaste un hrisov la dum(nea)lui comis(ul) Răducanu Ros(e)t de la fericitul Petru v(oie)vod cu un an și opt luni mai în urma hrisovului măn(ă)stirii, din care s-ar cunoaște dreptatea măn(ă)stirii și cum că sint și niște semne pe acéle locuri de le cere măn(ă)stirea numite din veac pe numele măn(ă)stirii. Vei întreba și pe oameni prin carte de blăstăm cum au fost stăpânirea din veac și cum au auzit ei din bătrânii lor, și de la anul 1786 mai înnainte, cât și mai în urmă, de au avut mănăstirea stăpânire.

Și de să dovedește locul acésta acolo la semnile ce le arată vechilul măn(ă)stirii sau la alt loc, după cum zic numiții boeri, și ori în ci chip vei afla și vei dovedi pricina, să avem știre pre larg prin mărturie cuprinzătoare după cercetarea ce vei face, și cu hartă de starea locului ca după a dum(itale) cercetare prin giudecata Divanului domnii méle să se hotărască pricina.

1793 noemv(rie) 16

Проч вел лwг(о)ф(е)т.

S-au trecut în condică.

<Pe verso-ul filei a doua>: Carte domnească către dumn(ealui) Costantin Palade spătariul; 1793. Carte g(os)pod; ~~No. 2~~ plicu 1; 1793 noemvr(ie) 16; ~~No. 14~~; ~~No. 16~~ 2984; Cartia domnului Mihail Constantin Suțu v(oie)vod.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/16. Original, difolio, sigiliu oval.

26. **1794 iulie 14**

Prin luminată carte a pre înălțat domnului nostru măriia sa Mihail Costandin Suțu v(oie)vod din anul trecut 1793 noemvr(ie) 16, după giudecata ce au fost la Divan între Evsăvie monah, vechil măn(ă)stirii Niamțul, și între Petrachi Cazimir, vechilul dumis(ale) post(elnicului) Răducanul Ros(e)t și între dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca, pentru doao locuri de prisăci ce le are numita măn(ă)stire în țin(u)t(ul) Iașului, cu scrisori, unul pe pârăul Bohotinului, și altul din parte Cozii, care locuri ar fi zis

vechilul măn(ă)stirii că ar fi fost tot un trup.

Și cât pentru locul ce iaste pe pârăul Bohotinului afierosit de la o Anghelina, fata Cornii brănișteriul au rămas ca tot măn(ă)stirei să-l stăpâniască, iar locul ce-l arată din parte Cozii afierosit de fericitul Alexandru v(oie)vod cu hrisov care scrie din drumul Noureștilor Covasna cu toate obârșiile ei, iar prisaca ca să fie din parte Coziei către acel dial mare, pricinuesc dum(nealo)r numiții boiari zicând că nu ar fi la locul acela unde îl cere vechilul măn(ă)stirii, ce la alt loc.

Și fiind că nu s-au putut lua pliroforie din cercetările ce s-au făcut până acum, s-au hotărât cu giudecată și cu sfat ca să să mai facă cercetare la stare locului, și mi să poruncește mie ca viind la stare locului, unde față fiind cute trele părțile, și chiemând și oameni bătrâni vrednici de credință ce au trăit pe locurile acele, cum și înpregiurași, să fac cercetare prin carte de blăstăm, atât scrisorilor ce are măn(ă)stire, cum și scrisorilor ce au dum(nealo)r numiții boeri.

Între care scrisori au zis vechilul mîn(ă)stirii că iaste un hrisov la dumi(sale) post(elnicul) Răducanu Ros(e)t de la fericitul Petru v(oie)vod, cu un an și opt luni mai în urma hrisovului măn(ă)stirii, din care s-ar cunoaște dreptate măn(ă)stirii, și cum că sânt și niște sămne pe acele locuri de le cere măn(ă)stire numite din vechiu pe numele măn(ă)stirii. Să întreb și pe oameni cumu au fost stăpânire din vechiu și cum au auzit ei din bătrânii lor, atât de la anul 1786 mai înnainte, cum și mai în urmă, de au avut măn(ă)stire stăpânire, și de să dovedește locul acesta acolo la sămnile ce le arată vechilul măn(ă)stirii sau la alt loc după cum zic numiții boeri și ori în ce chip voi afla și voi dovedi pricina pre largu să arăt prin mărturie cuprinzătoare după cercetare ce voiu face și prin hartă de stare locului.

După poruncă viind la stare locului, unde față fiind și vechilii despre cute trele părțile, adecă ieromonah(ul) Iustin din parte măn(ă)stirii Niamțului, i Petrachi Cazimir din parte dum(i)s(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t, și dumi(sale) post(elnicul) Mihălachi Manu din parte dum(i)s(ale) stol(nicului) Costandin Gheuca, având și scrisoare de vechelime din 1793 dec(em)v(rie) 1.

Am intrat întâi în cercetare scrisorilor, și cerșind la vechilul numitei măn(ă)stiri ca să arate cu ce scrisori și dovezi cere aceste doao locuri de prisăci, au arătat aceste scrisori:

Întâi, un hrisov de la domnul Alexandru v(oie)vod din ҂ѕцѯв <6962 / 1454> генар(іє) а҃ <1>, întru care zice că afierosăște sfintei măn(ă)stiri Niamțul din braniște din Bohotin iar pre nume din drumul ce mergi spre Nourești Covasna cu toate obârșiile ei, iar prisaca ca să fie din parte Cozii către acel dial mare și să-ș așăză loruși oameni câț(i) ar pute așăza la acea prisacă.

Al doile, o carte de la domnul Mihai Racoviță v(oie)vod din ҂зски <7228 / 1720> юлие зі҃ <17> cu care volnicește pe egumenul Paisie și tot soborul de la sf(â)nta măn(ă)stire Niamțul a opri și a ține a sa driaptă ocină și moșie după cel de sus arătat hrisov de miluire de la Alexandru v(oie)vod, iar cine ar ave a răspunde ceva să vie de față să-ș întrebi cu călugării și să-ș aducă și dresă.

Al triele, o carte din ҂зсnв <7252 / 1744> ген(а)ри(є) гі҃ <13> de la domnul Ioan Neculaiu v(oie)vod ce scrie către egumenul de la măn(ă)stire Dobrovățul, ca să vie

la Divan să ste față cu părinții călugări de la măn(ă)stire Niamțul și să-ș aducă și toate scrisorile ce va fi având pe moșiia Covasna, țin(u)t(ul) Iașii, de vreme că au jăluit călugării de Niamțu că numita moșie iaste driaptă a lor, și l-au sorocit de câteva ori și n-au venit.

Al patrăle, o carte din ҂зсѯв <7262 / 1754> юлии є҃ <17>, de la domnul Matei Ghica v(oie)vod, dată egumenului Nican și soborului de la sfânta măn(ă)stire Niamțul, să fie volnici a opri și a stăpâni a sa driaptă ocină și moșie anume Covasna cu toate obârșiile ei despre egumenul și toți călugării de la măn(ă)stire Dobrovățul, după uric de miluire ce au arătat de la Alexandru v(oie)vod după întăritură de stăpânire de la Mihai v(oie)vod, care moșie iaste în braniște pe Bohotin. Iar egumenul și cu călugării de la Dobrovăț având a răspunde să vie la Divan cu scrisori ce vor ave.

Până aice mergu scrisorile pentru Covasna cu toate obârșiile ei și pentru prisaca din parte Cozii cătră dialul cel mare, iar scrisorile pentru prisaca de pe Bohotin sânt aceste:

Întâi, un suret de pe un ispisoc sârbăsc din ҂зрѳ <7109 / 1601> юли(є) иі҃ <18> de la domnul Ierimie Movila v(oie)vod, întăritură călugărilor de la sfânta măn(ă)stiri Niamțul pe o prisacă în braniște pe Boho(tin …)[109] la obârșie, care ace prisacă au fost a răpoosatului Cornii biv brănișter, și după acéia au afierosit-o la numita măn(ă)stire Anghelina, fata Cornii, și cu feciorii ei Vasile și Lupan, precum au adus atuncea înnainte domnii și ispisoc de mărturie.

Al doile, un suret de pe un ispisoc sârbăsc din ҂зреи <7115 / 1601> февр(ꙋарїє) і҃ <10> de la domnul Simion Movila v(oie)vod, întărind asămene pe ace prisacă numitei măn(ă)stiri.

Al treile, o carte din ҂зслд <7234 / 1726> ген(а)р(їє) гі҃ <13> de la domnul Mihai Racoviță v(oie)vod dată lui Theofil egumenul și și la tot soborul de la sfânta măn(ă)stire Niamțul, să fie volnici a opri despre dumi(sale) Ștefan Ros(e)t biv vel vor(ni)c un loc de prisacă și cu tot hotarul lui, precum le scriu dresăle, care loc de prisacă îl face dumi(sale) vor(ni)cu(l) Ștefan cum că iaste de Bohotin, iar egumenul de Niamțu au arătat ispisoace pe acel loc de prisacă și cu hotarul lui de la Petru v(oie)vod, și de la Ierimie Movila v(oie)vod, și de la Simion Movila v(oie)vod, și de la Radul v(oie)vod, precum că iaste driaptă moșiia măn(ă)stirii Niamțului de la Anghelina, fata Cornii, și de la feciorii ei. Iar dum(nealui) Ștefan vor(ni)cu(l) de ar ave ceva a răspunde să vie de față; însă ispisocul de la Petru v(oie)vod, și de la Radul v(oie)vod, ce li pomenește carte aceasta acum nu să văd, și în sureturile ce li-am văzut acum nu arată nimică pentru sămnile hotarălor, poate că într-acele ce lipsăsc să să fi arătat.

Al patrăle, altă carte tot de la pomenitul domnu și tot dintru acelaș an și zi, ce scrie cătră dumi(sale) Ștefan Ros(e)t biv vel vor(ni)c pentru înpresurare ce-au făcut egumenul și călugării de Niamțu că le făce la locul de prisacă, poruncindu-i ca să de pace locului acelue, și ce venit va fi luat de pe dânsul să-l de înnapoi iar de va ave ceva a răspunde să vie de față.

109 Rupt.

Al cincile, o carte din аѱпа <1781> ав(гѹ)ст de la răpousatul domnu Costandin Dimitrie Moruz v(oe)vod, ce scrie către cei ce să megieșăsc cu moșie măn(ă)stirii Niamțul ce iaste în Bohotin, ca să s(e) afle la fața locului cu scrisori ce vor ave, rânduindu-să hotarnici pe med(e)l(nicerul) Iordachi și cu un vor(ni)c de poartă.

Al șasăle, o carte din аѱпѕ <1786> юни(е) de la mărie sa Alexandru Ioan Mavrucordat v(oe)vod, ce scrie către dumi(sale) vor(ni)c(ul) Costandin Greceanu, fiind atunce spat(ar) i către dumi(sale) spat(arul) Manolachi Balșu, după jaluba lui Evsăvie monah, vechilul măn(ă)stirii Niamțul, că pentru părțile de moșie ce are măn(ă)stire(a) în Bohotin și Covasna și la gura Tătarcăi la cercetare ce s-au făcut de către г <3> log(o)f(e)t Ioniță Ursoianul nu ar fi dat măn(ă)stirii parte pe unde-i îi scriu scrisorile cear fi arătat la harta ce au făcut ca să-ş stăpâniască măn(ă)stire părțile sale în codri nefolositori, și fiind acei boeri rânduiți pentru cercetare(a) moșii dumi(sale) log(o)f(ă)t(e)s(ei) Răzoai, le poruncește să cercetezi și pentru părțile măn(ă)stirii, ca de vor cunoaște vreo asuprire să îndreptezi.

Au arătat și vechilul dum(i)s(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t pentru moșiia Bohotinu aceste scrisori:

Întâi, un hrisov din ҂ѕцѯг <6963 / 1455> ав(гѹ)ст кѳ <29> de la domnul Petru v(oe)vod, prin care arată că au dat danie și miluire lui Duma Micaciu un loc din pustie în branişte domniască în Bohotin, anume pârăul Cozii lângă prisaca măn(ă)stiriască ca să-ș așăză luiș sat la capul Piscului, iar hotarul acei pustii ca să fie despre toate laturile oricât or putea să trăiască un sat cu loc de arătură și de fânaț. Acesta este hrisovul pentru care făce cerire vechilul măn(ă)stirii ca să să vadă, pentru că ar fi de îndreptare mănăstirii.

Al doile, un perelipsis de pe un ispisoc de la Petru v(oe)vod din ҂зчз <7097 / 1589> ап(рилїе) еі <15>, prin care arată că au dat danie lui Andreiu hat(man) un loc de prisacă pe vale(a) Bohotinului în pârăul Hămeosului, care au fost din locul braniștii domnești, și o bucată de loc iară din locul braniștii, și hotarul acestui loc de prisacă mai sus pomenit să începi din pârăul Hămeosului în gios pe pârăul Bohotinului până în siliște cu heleșteu(l) cel marepână în capul Piscului, iar de acolo în gios pe după capul Rădiului și în gios peste drumul cel mare până unde să chiamă balta Ochiului, și pe gârla bălții până unde cade în Jijie, iar de la prisacă în sus hotarul mergi până la izvorul ce să chiamă Pietrosul. Acesta iaste tot hotarul acei mai sus pomenite prisăci.

Al triile, un ispisoc din ҂зрмд <7144 / 1636> ав(гѹ)ст к <20> de la domnul Vasilie v(oe)vod ce au dat lui Dumitru Buhuș vistiernic, cu care încungiură tot trupul moșii Bohotinul din sămni în sămni, câtă să află acum la stăpânire(a) boerilor Rosătești, și la capătul moșii din sus arată aceste sămne. Adecă hotarul să începe din însuși pârăul Jijiei și dintr-o movilă care să numește Între Șiraguri drept peste vale(a) Cozii, unde să numește Loznița, iar de acolo drept peste păduri în vale Bohotinului unde sănt sămnile și stâlpii prisăcii sfintei măn(ă)stiri Gălata, iar de acolo drept la vârful dialului unde să numește Cetățuia între Petroasa. Carele după sămnile ispiocului acestue mi să poruncește prin deosăbită carte mării sale lui vod(ă) ca să dau linie între moșie dum(i)s(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t și între moșie dum(i)s(ale) stol(nicului) Costandin Gheuca, și între locul prisăcii mănăstirii Niamțul, acel de pe Bohotin de la Anghelina,

fata Cornii.

Au arătat și vechilul dum(i)s(ale) stol(nicului) Costandin Gheuca scrisorile ce are.

Întâi, un suret ce iaste încredințat numai de dumi(sale) stol(nicul) Gheuca, de pe un ispisoc de la domnul Costandin v(oe)vod din ҂зрчз <7197 / 1689> март(іє) єі <15>, întru care arată că au miluit pe Mihăilă aga cu o bucată de loc ce iaste în Braniște pe Prut din locul domnesc anume vale Cozii ce iaste în țin(u)t(ul) Iașii. Și hotarul s-au început din obârșiia Cozii de unde să începi a să răsturna apa, și de acolo din obârșie văii drept spre răsărit până în seșul Prutului, și de acolo în gios pe drum pe supt margine(a) pădurii pe din vale de voloacă până la un loc ce să chiamă Șiragurile la Rădăcini, de să înpreună cu locul lui Buhuș în șăsul Prutului, și de acolo drept spre apus peste vale(a) Cozii până în muche dialului despre apus până unde să răstoarnă apa spre Cozie. De acolo tot pe muche dialului în sus până unde dă iarăș în obârșie văii de unde s-au început întâi.

Al doile, un suret iarăș încredințat numai de dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca de pe o mărturie hotarnică a lui Vasile Gâlcă vornic de poartă, ce au făcut-o la anii ҂зрчз <7197 / 1688 septembrie 1-1689 august 31>, începând hotarul iarăș de la obârșie din fundul Coziei, urmând după sămnile ispisocului de sus arătat până la Șiraguri și la Rădăcini, iar de acolo să pogoară în moșie lui Buhuș, adecă care iaste acum a dumis(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t, cu trei rânduri de pământuri până la gura Cozii, cu arătare că așa ar fi scriind ispisocul de sus arătat. Dar au avut greșală că ispisocul nu să vede scriind așa și ace pogorâre au făcut-o de la sine, măcar că și dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca la giudecata ce au fost acum la Divan, însuși au cunoscut-o că iaste eșită din adevăr, și nu prinditirisește a urma după dânsa, mulțămindu-să după sămnile ispisocului ce are dumi(sale) post(elnicul) Răducanu Ros(e)t de la domnul Vasilie v(oe)vod, acel ce începi hotarul din apa Jijii de la movila dintre Șiraguri care iaste arătat mai sus.

După ce am văzut scriorile de la cutetrele părțile, am zis vechilului măn(ă)stirii Niamțul ca să aducă și pe oamenii acei ce iar fi având marturi, cari știu de rândul stăpânirii și de aceli sămni ce au zis că s-ar fi numit din vechi supt numele măn(ă)stirii. Și aducând câțva oameni și mai bătr(â)[1101]ni și mai tineri, atât din satul Coziia ce să numește Roșu (...)[1111]dumis(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t, cum și din Bohotin și dintr-alt(e) sate megieșite cărora cetinduli-să carte de blăstăm după cum au mărturisit fieștecare știința lui, s-au făcut deosăbit tacrir cu arătare pre largu. Și iscălindu-să de mine s-au dat la mâna vechilului numitei măn(ă)stiri, însă toată mărturie lor atârnă mai mult asupra locului prisăcii de pe Bohotin ce-l are măn(ă)stire de la Anghelina, fata Cornii. Iar ca să fie hotarăle din vechiu pe unde au fost, și cum s-au stăpânit de măn(ă)stire n-au putut da curată știință, fiind o vreme învechită. După cum să vede nici măn(ă)stire(a) n-au păzit-o de șir stăpânire ci numai din vreme în vreme, adecă nici cu totul părăsindu-o, dar nici într-o întinsoare păzindu-o, și cu trecire(a) vremii s-au înpuținat și știința oamenilor, încât numai atâta rămâindu-le de pot adeveri că au fost prisaca măn(ă)stirii la acel loc, dar până

[110] Rupt.
[111] Rupt.

unde s-au pogorât cu stăpânire(a) din vechiu nu au deplină știință. Arată unii că au stăpânit măn(ă)stire(a) și până într-un pârău ce să numește Roimenul, mai gios de cum îș(i) are stăpânire(a) acum, însă mai cu diadinsul ace stăpânire să înțălegi că au fost de hotărâtura lui Pilipovschii încoace. Au mărturisit și pentru un drum ce să începe de la prisacă și mergând pin codru să pogoară pintr-o vâlcică de trece peste Cozie și mergi la o gârlă ce iaste în șăsul Jijii, care gârlă să scurgi în apa Jijii și vine înpotriva capului Piscului, că ar fi auzit din bătrânii lor că acel drum s-ar fi numit cărare(a) Călugărilor Nemțăni, și acea vâlcea s-ar fi numit Vâlceao(a) Călugărilor și acea gârlă s-ar fi numit Gârla Călugărilor. Dar cu ce chip și pentru ce s-au numit cu acel nume, ei nici o știință nu au, că nu au apucat ei stăpânire(a) măn(ă)stirii pe acele locuri după cum pre largu arată la tacrirul ce au dat.

După toate aceste, apoi am făcut cu diadinsul cercare și vedere la toată stare(a) locului. Și mai întâi mergând la locul de prisacă care iaste pe Bohotin, ce-l are de Anghelina, fata Cornii. Scrisorile măn(ă)stirii răspund ca să aibă mergire(a) lui până în obârșie Bohotinului, după cum și mergi iar în gios până unde să va fi pogorând nu arată, apoi după hotărâre ce s-au făcut la Divan ca linie moșii dumis(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t să se de după sămnile ispisocului domnului Vasilie v(oe)vod, ce iaste arătat mai sus, pe care sămne s-au pus și pietre hotară acum, nu poate măn(ă)stire acum a trece peste acele sămne și a să pogorî mai gios; Iar de la linie aceasta în sus osăbit de locul ce au rămas măn(ă)stirii Niamțului fără de pricină are și măn(ă)stire Gălata stăp(â)nire pe o bucate de loc cu nume de loc de prisacă și măcar că din danie ce are măn(ă)stire Gălata pe locul acela de la un Petru v(oe)vod, să vede că iaste mai înnainte cu 15 ani de când ispisocul de la Ieremie v(oe)vod, ce întărește stăpânire(a) măn(ă)stirii Niamțului pe danie Anghelinii, dar stare(a) locului dă o destulă înțălegire că și locul Gălății ar fi tot din locul Anghelinii, fiind că mergire(a) lui nu iaste până la obârșie Bohotinului și vine cuprins și din sus și din gios, cum și coastele despre miazănoapte pe cum să arată la hartă, și asupra pripusului că ar fi fost scrisori mai vechi decât danie (Gă)[112]lății să văd dovezi atât ispisocul domnului Ieremie Movilă v(oe)vod ce întărește măn(ă)stirii Niamțului pe danie Anghelinii, care zice că au adus înnainte(a) domnii sa(le)[113] și ispisoc de mărturie. Așijdere și părțile de la domnul Mih(a)[114]i Racoviță v(oe)vod ce s-au arătat mai sus, zice că au arătat egumenul de Niamțu ispisoc și de la un Petru v(oe)vod, pomenindu-l mai întâi decât pe ispisocul de la domnul Ieremie v(oe)vod, cum și în scrisorile dumis(ale) post(elnicului) Răducanu Ros(e)t, s-au văzut un ispisoc din ҂зро <7170 / 1662> маю кн <28> de la domnul Dabija v(oe)vod, ce arată pentru dresăle ce au avut Corne brănișteriul că i s-au prăpădit când i s-au tălhit curte(a) de niști argați ai lui și poate că neavându-și dresăle să i să fi luat din locul lui și să să fi dat măn(ă)stirii Gălății, însă după cum s-au arătat mai sus înbrățășare locului ce-l stăpânește Gălata să cunoaște că iaste din locul prisăcii cel de la Anghelina, și această pricină

[112] Rupt.
[113] Rupt.
[114] Rupt.

rămâne a-ș căuta măn(ă)stirea Niamțul cu mănăstire(a) Gălata la Divan.

Dar pe mine stare(a) locului nu m-au lăsat a nu pomeni în chiipurile locului ce am văzut și înpuținare(a) ce au rămas la locul măn(ă)stirii Niamțul de nu-l are după stare(a) și altor locuri de prisăci ce sânt în parte(a) aceasta.

Iar cât pentru hrisovul domnului Petru v(oe)vod ce iaste la dumi(sale) post(elnicul) Răducanu Ros(e)t pe care îl cere vechilul măn(ă)stirii Niamțului ca să să vadă nu să atingi de locul prisăcii acel de la Anghelina, când în vreme(a) aceia nici îl ave măn(ă)stire(a) Niamțului câștigat; ce acel hrisov are putere(a) sa numai la pricina locului de prisacă din Coziia.

Am mersu și la Covasna după arătare(a) hrisovului de la domnul Alexandru v(oe)vod, unde acolo din parte(a) măn(ă)stirii Dobrovățul am găsit vichil iarăș pe dumi(sale) Mihălachi Manul cu răvașul egumenului de vichilăc, și cerând ca să văd scrisorile ce măn(ă)stire(a), mi-au arătat întâi un ispisoc de la domnul Moisăiu Movila din ҂зрлѳ <7139 / 1630> окт(омврїє) кв <22> cu care întărește măn(ă)stirii Dobrovățul pe un loc de prisacă ce iaste în Braniște la Covasna, care l-au avut danie și miluire de la bătrânul Stefan v(oe)vod, arătându-i și sămnile pe unde au hotărât Andrei aprodul ot Mircești și cu alții, începându-să hotarul opcină din drumul Noureștilor de cătră hotarul Homorenilor. De acole opcina unde merge până la Mărturie și movila ce(a) mare, de acole în capul piscului în hotar, iar de acole matca până la puțul Țuțoranului, iar de acole la dialul cel bătrân de cătră Homoranul în drumul Tătarului până pe culme la dial unde s-au înpreunat hotarul.

Al doile, un ispisoc de la domnul Vasilie v(oe)vod din ҂зрмв <7142 / 1634> авг(ꙋ)ст ѳ <9>, întărind asămene după ispisocul de sus arătat.

Al treile, un ispisoc de la domnul Duca v(oe)vod din ҂зрпи <7188 / 1680> маіо ѳ <9>, întărind asămine după ispisoace ce au văzut de la bătrânul Stefan v(oe)vod cel bun i de la Alexandru v(oe)vod, feciorul lui Bogdan v(oe)vod, i de la Moisăiu Movila v(oe)vod, și de la Vasilie v(oe)vod, și după hotarnica lui Andreiu vornicul ce au hotărât în zilele acestui domnu Duca v(oe)vod, arătând tot acele sămne ce sânt arătate mai sus, văzindu-să de cătră mine și hotarnica aceia care iaste din ҂зрпи <7188 / 1679 septembrie 1-1680 august 31>.

Al patrăle, au arătat 9 cărți domnești tot de stăpânire, însă o carte de la Moisăiu Movila v(oe)vod din ҂зрлѳ <7139 / 1630> сьпт(емврїє) к <20>, o carte tij de la acelaș domnu tot dintr-acelaș an сьпт(емврїє) кє <25>, o carte de la Vasilie v(oe)vod ҂зрмв <7142 / 1634> маіо д <4>, o carte tij de la acelaș domnu din ҂зрмз <7147 / 1638> окт(омврїє) ѳ <9>, o carte de la Duca v(oe)vod din ҂зрпз <7187 / 1680> апр(илїє) ы кѳ <29>, o carte tij de la acelaș domnu din ҂зрпи <7188 / 1680> март(їє) ѕі <16>, o carti tij de la acelaș domnu tot dintr-acelaș an, ce scrie cătră Andrei vornicul ca să hotărască, o carte tij de la acelaș domnu tot dintr-acelaș an окт(омврїє) кз <27>, o carte de la domnul Grigorie Ghica v(oe)vod bătrânul din ҂зсмз <7247 / 1738> апр(илїє) г <3>, dată de stăpânire, și să aibă a opri și niști dijmă ce au jăluit că li-au luat-o călugării de Niamțul până vor veni călugării de Niamțu cu dresăle vor ave după sorocul ci li s-au trimis ca să să giudece la Divan.

Aceste scrisori s-au arătat din parte(a) măn(ă)stirii Dobrovățul, iar celelalte pomenite ispisoace, adecă a bătrânului Ștefan v(oe)vod care au dat danie, și a lui Alexandru v(oe)vod, feciorul lui Bogdan v(oe)vod, cum și hotarnica lui Andrei aprodul, acum nu s-au văzut, dând samă un dichiu al Dobrovățului ce au venit de față că la vreme(a) răzmiriții aceștie de pe urmă spărgându-să măn(ă)stire(a) s-ar fi răsărit aceste scrisori.

Deci petrecând cu vedére(a) și stare(a) locului Covasnii atât cât iaste cuprinsu în scrisorile Dobrovățului, cum și cât s-au mai întinsu cu stăpânire peste scrisori de cuprinde și o vale ce să numește a pârăului Mărturiei, tot au mai rămas și loc slobod până la obârșiile Bohotinului, însă iaste tot codru mereu.

Am văzut și locul din parte(a) Coziei, atât care să stăpânește de dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca după scrisorile ce are, cum și cât au mai rămas necuprinsu de dumi(sale) stol(nicul) Gheuca de la obârșie Cozii spre obârșiile Bohotinului și a Covasnii, care și acelaș iaste iarăș tot codru mereu.

Apoi luând sama și scrisorilor pre bine dau înțălegire că locul cât îl stăpânește măn(ă)stire(a) Dobrovățul iaste din locul ce l-au avut măn(ă)stire(a) Niamțul de la domnul Alexandru v(oe)vod, cu cuprindere din drumul Nooreștilor Covasna cu toate obârșiile ei.

Așijdere și pentru locul acel de prisacă ce zice tot într-acelaș hrisov ca să fie din parte(a) Cozii cătră dialul cel mare. Stare(a) locului unui așa mare dial dial ce să află într-ace parte mi-au[115] dat pre bine a înțălegi că trebuie să fie acole unde să află stăpânind și dumi(sale) Costandin Gheuca. Dar ca să zic că tot locul dumi(sale) stol(nicului) ar fi din locul prisăcii măn(ă)stirii Niamțului (…)[116]i puțin aceasta mi-au fost cu greu a o adeveri, când nici scrisorile măn(ăstirii)[117] nu arată până unde au fost, cum nici oameni bătrâni care să știe stăpânire(a) măn(ă)stirii nu s-au găsit, iar că trebui(e)[118] să fie locul acei prisăci alăture cu locul lui locul lui Duma Micaciu, care acum să stăpânește de dumi(sale) post(elnicul) Răducanu Ros(e)t. Pentru aceasta iaste îndestulă dovadă hrisovul domnului Petru v(oe)vod ce iaste arătat mai sus, care îl are dumi(sale) post(elnicul) Răducanu Ros(e)t, și măcar că cei de mai mai înnainte vechili a măn(ă)stirii Niamțului, mai ales monahul Evsăvie, făce(a) năvălire de cerea acest loc cu pogorâre mai gios să nu prindă și capul Piscului și un dial Martura cu socotială că acela ar fi dialul cel mare, dar cu greșală și fără cunoștință era ace cerire a lui, când însuși pomenitul hrisov a domnului Petru v(oe)vod nu lasă pe măn(ă)stire a să pogorî mai gios de capul Piscului, unde hotărăște lui Duma Micaciu ca să-și facă sat cu îndestulare pentru hrana lor în toate laturile. Apoi iată dar că prisaca măn(ă)stirii trebui(e) să fie mai sus și dacă n-ar fi în mijloc acum ispisocul domnului Vasilie v(oe)vod cu arătare(a) sămnilor hotară după noima hrisovului (lui) Petru v(oe)vod mai cu lesnire ar pute(a) să înpingă pe măn(ă)stire în sus decât

[115] Rupt.
[116] Rupt.
[117] Rupt.
[118] Rupt.

măn(ă)stire(a) să să pogoare în gios.

Deci fiind că de la Divan hotărâre s-au dat ca linie despărțitoare între dum(isale) (p)[119]ost(elnicul) Răducanu Ros(e)t și între dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca să fie după sămnile ispisocului domnului Vasilie v(oe)vod, dar după cercetare(a) ce am făcut acum la fața locului prin oameni ce-au știut de rândul stăpânirii așa au dat samă că stăpânire(a) au apucat-o din vechiu între boerii Rosătești și între stăpânitorii locului ce-i are dumi(sale) stol(nicul) Costandin Gheuca, prin mijlocul unui rădiu ce să numește Rădiul lui Bateiu, până în anul trecut ce s-au pogorât dumi(sale) post(elnicul) Mihălachi Manul cu hotărâtura lui Costandin Bajura vornicul de poartă cu care trecusă și peste linie sămnilor arătate în ispisocul domnului Vasilie v(oe)vod.

Așijdere au mărturisit și Andrei Iancul biv 2 pah(arnic) cum că în trecuta vreme au avut doao prisăci de stupi în Rădiul lui Bateiu, una din sus și alta din gios, și la ce(a) din sus îi lua dejmă stăpânitorii locului ce-l stăpânește dumi(sale) stol(nicul) Gheuca, iar de la ce(a) din gios îi lua dijmă boerii Rosătești. Acum fiind că și dumi(sale) stol(nicul) Gheuca să ține de linie pomenitului ispisoc, și după hotărâre(a) Divanului să cunoaște că suire boerilor Rosătești peste acele sămne până la Rădiul lui Bateiu au fost cu nedreptate și pe dumi(sale) stol(nicul) Gheuca de la Rădăcini iarăș nu-l l(as)[120]ă însuși scrisorile sale abătându-l cătră apus a nu să pogorî în gios, cum și mărturiile oamenilor asupra nestăpânirii de la Rădiul lui Bateiu în gios. Apoi ace bucățică de loc ce rămâne în mijloc necuprinsă nici de o parte nici de alta rămâne să o aibă măn(ă)stire(a) Niamțului, pe care au și avut o oareșcare stăpânire de la ҂аѱпѕ <1786> încoace însă nu de șir, neîngăduind numiții boeri.

Deci după toate cele cu amăruntul cercetări ce am făcut la fața locului într-acest chip dovedindu-să precum arăt mai sus, rămâne ca măn(ă)stire(a) Niamțului să-ș cerce dreptățile sale prin giudecata Divanului, și cuvântările ce le făce(a) numitul vechil asupra acestor pricini, întâi că locul cât au rămas fără pricină necuprins de la mine strigă a-ș cere deplin cele din vechiu (în)[121]cungiurările sale. Al doile, că pricina nestăpânirii ar fi fost nestatornicie pământului și răzlețire scrisori(lor)[122] de la măn(ă)stire precum au arătat spre dovadă și o carte de giudecată din let ҂зсмв <7242 / 1734> мар(тїе) кз <27>, de la răpoosatul mitropolit Antonie și de la toți boerii Divanului a vremii aceia, întru care arată că ar fi fost scrisorile măn(ă)stirii robite în Țara Leșas(că)[123], fiind pricină de giudecată pentru altă moșie anume Drăgăneștii pe Râșca. Și al treile, că după ce am aflat, n-au contenit a-ș cere dreptate. Acele cuvântări le vor face la Divan și de acolo să va da la ce desăvârșită hotărâre, iar eu înpreună cu mărturie aceasta am făcut și hartă închipuitoare de (st)[124]are(a) locului iscălită de mine și am dat-o la mâna vechilului sfintei măn(ă)stiri

[119] Rupt.
[120] Rupt.
[121] Rupt.
[122] Rupt.
[123] Rupt.
[124] Rupt.

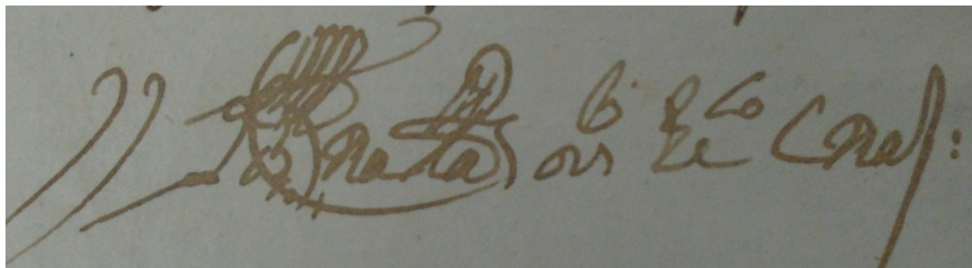
Niamțul.

҂аψчд <1794> юлїи ді <14>.

Costandin Paladi biv vel spat(ar) <m.p.>.

<Pe vers-oul filei a doua>: 1794 iuli 14; Plicu(l) 5; Hotarnica lui Paladie pe Bohotin; No. ~~18~~ 2986.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/17. Original.

27. **1794 iulie 20**

Adi(că) eu, Andriu Rotarul, ci sint trăitoru în satul Moșna ot Fălciu ca 54 di ani, om ca di șăptizici ani, făcut-am mărturie me la mâna părinților di la mănăstire Neamțului, că aducând carte di blestăm și cetindu-să în numitul sat în biserică, ca cini ar ști din hotarăle moș(i)ei Neamțului, ci este pre Bohotin din vechiu pi undi au fost și cum am auzit din bătrâni.

Eu am auzit di la Vasili Toma, ci au fost tată soacră-me și au trăit în casa me un an di zile, iar el fi(i)n(d) trăitoru mai înnainte tot în Trestiiana, iar di ani t(r)ecu o sută și mai bini di ani și disăvârșit întreg la minte lui; Din întâmplare me-au spus că di la Fașnici până în gura Roiminului în curmezăș păn(ă) în zare(a) dealul(ui) dispre Cozie și pre Bohotin în sus este moșie mănăstirii Nemțului. Mai mărturisăsc și aceasta că când au făcut popa Băte(a) moara în gura P(i)etrosului în urma tatarilor când au prădat Țara de Gios au fost multă pricină întri părinții Neamțului și a Suceviții și cu bo(i)erul Manolachi, și le spune popa Băte că din pricina aceia au rămas a Suceviții stăpânire până în Sfeșnici, iar a Neamțului până în gura Roiminului. Și eu am știință că acesti moșii așe să au hotărnicit până la hotărâre această de pre urmă.

Aceste așa știu eu, așa măr(tu)risă(s)c pren carte de blestăm și pentre[125] credința am iscălit.

҂аψчд <1794> юлїи к <20>.

Eu, Andriiu adeverez.

Și această mărturisiri s-au făcut înnainte a tot satul, la care am fost și eu fați. Eréi

[125] Conform textului.

Theodor.

Eu, Andrunuachi am fost fați.

Eu, Vasili Martiș, am fost față.

Și eu diiaconul Simion am scris cu zisa lui.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/25. Original.

28. **1794 iulie 22**

Adică eu, Toader Gorgol, din sat Zbero(a)e, țân(u)t(ul) Eșii, care mai gios am încredințat pren punere degitului mieu, însă fiind om în vârstă ca de 60 de ani și fiind eu trăitori cu părinții mii la satul Bazga din copi(lă)rie me, și fiind eu de vârstă într-aceea vreme ca de 18 ani, s-au întâmplat de am auzit de on[126] Tănas cel bătrân, fiind om ca de 80 de ani, fiind că au țănut gazdă la tatăl mieu Antohii Gorgul, zicând către tatăl mieu că ar fi luat dejmă că(lu)gării mănăstirii Neamțului până în gura Roimenului.

Drept aceasta acum la această vreme cetindu-să carte de blăstăm ca să să arete cini cât va ști cu bună dreptate nerămâind vr(e)on chip de voe veghe(a)tă. Așa știu că am auzit după cum mai sus am arătat și așa mărturisăsc în frica lui Dumnezău, cari pentru credință adivărată am pus degitul mieu.

1794 iul(i)e 22

Eu, Toader Gorgul adiveresc.

Eu Vasile Luca m-am întâmplat la ace(a)stă mărturie.

Eu, Vasile Croitori m-am întâmplat la această mărturie.

Erei Pavăl ot Zberoaia m-am întâmplat la zâsa acestui om.

Înnainte me au venit.

Și am scris cu zi(sa) lui Toader Gorgul. <ss> Alexandru Popovici dascăl Zbero(a)e.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/26. Original; Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/18, nr. 3.

29. **1794 iulie 22**

Adică eu deiaconul Costa(n)tin de sat den Bazga ci sin(t) trăitor de tr(e)izăci și unu de ani, iar vârsta me ca de cinzăci și unu de ani, dat-am mă(r)turie me la mâna părinților de la mănăștirea[127] Neamțulu, precum să s(e) știe că aducându-ne carte de blăstăm de la pări(nte)le mitlopol(itu)lui[128] asupra cuiu ști(e) și or fi auzit de părinți(i) lor și moși(i) lor pentru moșie mănăștirii Neamțilui[129], ce este pe Bohotin și pe Cozie.

[126] Conform textului.
[127] Conform textului.
[128] Conform textului.
[129] Conform textului.

Deci pe carte de ple(s)tăm[130], ce am auzât mă(r)turisesc că am auzit de la socru-meu Năstasă a Tofanii spuin(d) că moșie mănăștiri(i) Ne(am)țulu mergi în gios până în gura Roiminului, iar despre parte(a) Cozii acea(s)ta știu că me-(a)u arătat socru-meu cararea nemțenilor de la presaca ce este despre Tristiena și me(r)gi spre Cozie pen vă(l)cica Călugărilor și pănă la Jijie la gârla Călugărilor. Și aceste am auzât din întămplare de la socru-meu care era om bătrin ca de nouză(ci) și de ani, și spune că au fost odobași la aga Enachi, iar stăpănere am (a)pucat-o și eu de la Pilippoști <Pilipovschie/Pelipovschie> căn(d) au hotărit tot pănă în Ronei (?) <Romnin>. Așe știu, așe măr(t)urisesc p(r)en carte de plă(s)tem[131], și pe(n)tru încredința(re) am iscălit.

Den Bazga лєт ҂аѱчд <1794> юлєи 22.

Eu dee(a)conul Costa(n)tin.
Înainte me au venit.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/27. Original; Arhivele Naționale Iași, *Fond Mănăstirea Neamț*, LXXIV/18, nr. 1.

30. **1794 iulie 22**

Mărturie pentru Bohotin

Iftimi Marcu din satul Bazga, la vrâstă ca de 60 ani, născut în satul Bohotinul, unde și tatăl seu acolo s-ar fi născut și ar fi trăit pără la sfârșitul seu, au mărturisit că pentru o vâlcea ce să numește Vale(a) Călugărilor, lângă pârâul Trestiiana, mai înainte curat nu știe a căror călugări se numea, iar din vreme ce au hotărât med(elnicerul) Pelipovschie parte(a) măn(ă)stirii Niamțului știe că se numește Vale(a) Călugărilor Nemțăni, iar altă știință nu mai are.

Antohi sin Ursul ot tam, la vrâstă ca de 45 ani, născut în Vale(a) Călugărilor, ce iaste lângă pârâul Trestiiana, au mărturisit cum că ar fi auzit de la moșul seu, tatăl maică-sa, anume Vasile Toma, carile ar fi trăit piste o sută ani, cum că vale(a) aceia s-au numit Vale(a) Călugărilor Nemțăni, și cum că pe vale(a) aceia au fost și prisaca mănăstirii Niamțului stăpânită din vechiu, iar hotarul de unde să începe și până unde merge nu știe, că nici acel moș al lui nu i-ar fi arătat. Ar fi mai auzit de la acel moș a lui și de Cărare(a) Nemțănilor că se suia la de la prisacă la dial spre Cozie și începutul cărării de la prisacă îl știe unde iaste, dar pără la ce loc merge nu știe. Au mai arătat că ar fi auzit și de Gârla Călugărilor din șesul Jijiei, dar la ce loc iaste sau a căror călugări s-au numit nu știe.

Toader Muntianul ot tam la vrâstă ca de 56 ani, Grigoraș Vlase ot tam la vrâstă ca de 45 ani, amândoi născuți în Bohotin, au mărturisit că și ei au auzit de la acel Vasile Toma pentru prisaca și cărarea Călugărilor Nemțăni că iaste la acel loc.

Iacov Țirțirău din satul Scoposănii a măn(ă)stirii Niamțului, născut și înbătrânit

[130] Conform textului.
[131] Conform textului.

acolo, ce zice că ţini minti de la Mihai vod(ă), au mărturisit că în vreme lăcustelor di démult au sămănat păpuşoi pe vale dispre pârâul Trestiiana, unde iaste casa călugărilor nemţăni, şi la vreme dejmii ar fi venit un Pascal, om al boerilor stăpânitori de Bohotin, ca să-i ia dejmă şi nu i-au dat, făcând întâi întrebare de Vasile Toma, ce era trăitor pe ace vale să dea ori să nu dea. Şi însuşi acel Vasili Toma ar fi mersu la acel Pascal şi i-ar fi zis să nu ia dejmă, că moşie iaste a călugărilor nemţăni, după a cărue cuvânt nici acel Pascal n-ar fi mai adaous a supăra, şi pe urmă ar fi venit un Paisiie călugăru de la Niamţu de au luatu dejmă.

Panaite Andrieş din satul Coziia, ce să numeşteşi Roşul, născut la Bălăureşti şi crescut la Unghiul Gradii la malul Jijii, zice că iaste născut în zilile lui Mihai vodă când au venit F(e)renţi cu unguri, au mărturisit că ar fi auzit pe un strămoş al seu, anume Neculai Spancioc, ce-au fost clucer la Mihai vodă, că spune nepotului său, adică tatălui acestue, că călugării nemţăni au un loc de prisacă dispre parte(a) Bohotinului, şi drumul au avut la acea prisacă de la gura Roiminului la Glod la fântâna lui Ipate. De acolo spre prisacă până în capul Rădiului Tinhuţoaei şi alăture pe lângă Rădiu până la mărul lui Bărcăilă şi de acolo la prisacă, şi de la prisacă spré răsărit cam pe din sus până în zare dialului, şi din zare dialului la vale spre Cozie pin vâlcelile călugărilor şi până în apa Jijiei, mergând pe cărarea aceasta la gârla ce era făcută de călugări, săpată din Buzova până în Jijie. Ar fi mai auzit de la acel strămoş al lui că au mai avut călugării nemţăni şi alt loc de prisacă dinspre răsărit spre Branişte la Liupu, cum şi pentru nişte peri mari hultuiţi şi un ezurcan ce sint din sus şi de la dial de satul Roşul alăture cu drumul Liupului că tot aşa i-au apucat din moşii şi strămoşii lui neştiindu-se de cini sint hultuiţi. Aşijdearea şi pentru călugării ce era(u) la prisaca dinspre Bohotin au auzit că ar fi murit de ciumă, şi câţi ar fi mai rămas s-ar fi dus la mănăstirea Dobrovăţul, unde sfârşindu-se, înnapoi n-au mai venit până când au venit un Paisie călugărul, ce-au făcut morile la gura Jijii, carile acela dejmuia şi locul prisăcii din Bohotin, iar dinspre Cozie nu ştie. Ar fi auzit şi pe oamenii ce trăia(u) la prisaca din Bohotin zicând pentru ce nu vin călugării de la Niamţu să-ş(i) stăpâniască moşie, şi le da răspuns un Pascal, om boeresc, precum că boeriul ar fi făcut schimbu cu călugării de li-ar fi dat altă moşie pentru aceasta. Au mărturisit şi pentru iazul cel mare din apa Bohotin(u)lui că s-ar fi judecat călugării cu Buhuş pentru înnecare ce făce moşiei mănăstirii, şi cu giudecată s-ar fi tăet iazul.

Stav(a)rache Lungul ot Bazga la vrâstă de 37 ani, au mărturisit că ar fi auzit de la tatăl seu cum că din gura Roiminului în sus iaste moşie măn(ă)stirii Niamţului, dar stăpânire(a) era tot a boerilor de Bohotin, încă într-o vremi stăpâne(a) şi log(o)f(ă)t(ul) Manolache Costachi, iar pe mănăstire mai cu temeiu au apucat-o stăpânind din Roimin în sus, de la hotărâtura lui Pelipovschi.

Ştéfan Gorgul ot tam la vrâstă de 50 ani, au mărturisit că ar fi auzit de la alţii cum că au nemţănii moşie, dar de unde şi pără unde nu ştie, fără numai că un popa Băte lua dejmă cu numile măn(ă)stirii.

Vasile Tănase din satul Roşul, la vrâstă ca de 67 ani, crescut pe Vale(a) Călugărilor Nemţăni lângă pârâul Trestiiana, unde liau fost prisaca, au mărturisit cum că tatăl său i-au spus cum că acoloau fost prisaca nemţănilor, şi mai pe urmă unul din boerii de Bohotin zicând că ar fi moşie sa, mergând acolo au dat foc la vro doa case ce era(u) pe

ace parte și vrând ca să dea foc și la casa tatălui acestue, nu l-ar fi îngăduit, răspunzându-i că el știe a cui iaste moșie, și după acel cuvânt s-au tras de nu i-au aprinsu casa, iar până undi iaste moșie și cât stăpânea măn(ă)stirea nu are știință. Dar pentru Cărarea Călugărilor Nemțăni știe că să începi din locul prisăcii aceia și purcedi la dial di-a curmezișul spre Cozie, și se pogoară pin altă vâlcea ce să numește iarăși a Călugărilor până la pârâul Coziei. Au mai mărturisit și pentru Gârla Călugărilor ce iaste în șesul Jijii, că au auzit de la tatăl seu și de la alții că tot așa s-au numit, care moșie și la ce loc iaste, dar de cini iaste făcută și pentru cé nu știe. Au mai mărturisit și pentru doi peri mari hultuiți ce sânt în margine(a) satului Roșul dispre apusu, cum și pentru un ezurcan ce iaste lângă acei peri că iar fi spus tatăl său că tot așa ar fi apucat, dar de cini au fost hultuiți perii și ezurcanu(l) ezit nici tatăl seu nu știe. Au mai mărturisit că iar fi spus tatăl seu cum că într-o vreme un Andriian, omul vornicului Ștefan Ros(e)t, înpreună și cu un Beșliaga au dus doa pietri într-un car, din care una au pus-o în movila dintre Șiraguri, iar una au lepădat-o în gura pârâului Trestienii piste altă piiatră hotar, iar pentru stăpânirea în parte(a) Bohotinului de la ceialaltă răzmiriță încoace nu are știință pentru că n-au arat într-acolo, dar de când au hotărât treti log(o)f(e)t Ioniță Ursoianul știe că au stăpânit și călugării de Niamțu în parte(a) Cozii până în Rădiul lui Batei după linie ce didease.

Ion sin Apostul mazil din satul Roșul, la vrâstă ca de 45 ani, născut la Unghiul Gradii la malul Jijii, au mărturisit că tatăl seu au avut prisacă de stupi pe vale(a) ce iaste lângă pârâul Trestiiana, unde și el are acum, și ar fi auzit de la moșul seu Năstase Atofanii, ce era la vrâstă ca de 80 ani și au trăit tot pe ace(a) vale, zicând că de ar veni călugării de la Niamțu li-ar spuni pe unde le sânt hotarăle că el le știe și li-ar arăta că de la pârâul Roiminului din gios cât să întorcu boii între capetile pământurilor acolo iaste hotarul, și iar fi mai spus că într-o vreme s-au întinsu un dejmaș boeresc până într-o vâlcică ce să numește Pârnica și apoi la anul au cuprins tot locul prisăcii călugărilor nemțăni, și de atunce s-au început stăpânirea boerilor de Bohotin asupra prisăcii nemțănilor în sus. Ar fi mai auzit de la acel moș al lui spuind că mai înnainte vreme iazul cel mare a lui Buhuș înneca din gura Roiminului în sus, și trăgând giudecată călugării de Niamțu ar fi tăiat iazul. Aceste li-au auzit de la acel moș al lui, iar stăpânirea călugărilor au apucat-o și el de la ceialaltă răzmiriță încoace nelipsită până în gura Roiminului, dar dinspre parte(a) Cozii până la 1786 nu știe de au avut măn(ă)stirea stăpânirea iar de atunce au stăpânit din linie ce au făcut treti log(o)f(e)t Ioniță Ursoianul până în Rădiul lui Batei, și până la vreme ce i-au gonit din stăpâniré dum(nealui) post(elnicul) Mihălachi Man(u), ce țini în orândă parte(a) dumi(sale) stol(nicului) Costandin Gheuca. Pentru Cărare(a) Nemțănilor ce purcede de la prisacă i pentru Vâlciaoa Călugărilor ce se pogoară la Cozie i pentru doi peri mari și ezurcanul ce sânt de la dial de satul Roșul tot asămine au mărturisit ca și Vasile Tănase cel de sus arătat. Ar fi mai auzit de la acel moș al lui spuind că într-o vreme călugării nemțăni ce era(u) trăitori pe vale(a) de lângă Trestiiana ar fi murit toți de ciumă, a cărora și pietrile mormânturilor li-ar fi știut, și dintr-ace pricină ar fi rămas moșie pustie. Apoi în vreme ceialalte răzmiriță când au hotărât med(elnicerul) Pelipovschi trăind o mătușe a acestue anume Savina însuși el au dus-o de au arătat mormânturile călugărilor.

Timofti Cloşcă ot tam născut iar la Unghiul Gradiila vrâstă ca de 45 ani au mărturisit că iar fi spus tatăl seu pentru vale de lângă Trestiiana că iaste locul prisecii călugărilor nemţăni, cum şi pentru cărare(a) de la prisacă că să numeşte a Călugărilor nemţăni, şi pentru vâlciaoa ce să pogoară la Coziia, cum şi pentru gârla din şesul Jijii că se numea tot a Călugărilor, spuind aceşti oameni din Roşul că unde dă gârla în Jijie iaste locul mai (î)nalt şi este cunoscut că s-au sepat în vreme di demult de au abătut apa.

Acestu tacrir s-au dat de aceşti de sus numiţ(i) oameni la faţa locului înnainte me după carte de blăstăm.

<ss> Cost(an)din spat(ar).

ANI, Fond Mănăstirea Neamţ, LXXIV/18.

30. **1794 iulie 25**

Adică eu Ioniţ(ă) Sănduţ din satul Grozăştii fiindu omu bătrânu ca de optuzăci şi mai bini de ani am mărturisit prinu carte de blăstăm către părinţii némţenii ce am ştiut eu, fiindu atu(n)ce copilandricu, am fostu la săciri în Gura Ro(i)minului, şi veni(n)du dinu giosu acestu Pascal dejmuindu şi vră(n)du să triacă preste Gura Ro(i)minului în sus i-au (i)eşit înnainte acel Tănasă a Măriţi, fiindu omu bătrânu ca de şeasăzăci de ani mai bini, şi au prins ai zici pentru ce treci în sus, fiindu că esti moşăe mănăstirii Neamţului şi n-au nici o trebuinţă şi hotaru(l) esti sfeşnicul şi tai pinu peste Gura Ro(i)minului şi apucă piscul la deal pi din gios şi gura Ro(i)minului şi deasupra în deal au zis că esti buoru întru unu ştejar şi pricinăindu-să ei au zis acel Pascal lui Tănasă alei citi mai mesteci că n-ai nici o trebuinţă să taci, că cini a ave(a) moşăi a căuta-o. Şi această mărturisiri esti prinu ştiinţi me cum şi pentru cărari Călugărilor vîlce(a)o, cari cărare ce treci pisti Cozăe şi mergi la Jăjăe la gârla Călugărilor. Şi to(a)t(ă) această am auzit şi din alţi bătrâni. Am auzitu şi fi(in)du trăitoriu la Jijăe la un Ungh(i)ul Gradii, avându to(a)tă hrana ţarinii la Gura Ro(i)minului atunce. Aceste le-am ştiut şi le-am mărturisit, şi pentru credinţi am pusu şi degitul.

Eu, Ioniţă Sănduţu.

Şi la datu acesti(i) mărturi(i) ne-am tămplat. Eu preutul Vasile; irodiiaconu(l) Darii ot Grozăşti.

Eu, vornecul Costantinu.

Eu, Toader Chiroşcă.

Eu, Vasile Frunză, ne-am tămplat de faţi.

Şi eu dascalul Costantinu ot Grozăşti am scris cu zisa mai sus numitului bătrânu Ioniţă Sănduţu.

(17)94 iuli(e) 25.

Înnainte me au venit.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamţ*, XXX/28. Original; Arhivele Naţionale Iaşi, *Fond Mănăstirea Neamţ*, LXXIV/18, nr. 2.

31. 1798 noiembrie 20

Io Alexandru Ioan Callimah v(oe)v(o)d, cu mila lui Dumnezău domn Țării Moldavii. Cetindu-să anaforaoa aciasta înnainte domnii meli, s-au văzut că după cercetare ce preosvințăia sa părintili mitropolit dinpreună cu cinst(it) și credincios boeriul domnii meli dumi(sale) Iordachi Canta vel log(o)f(e)t, au făcut acel al șăptile hrisov din let 7121 <1613> mart(ie) 30, care mai gios prin anafora să cuprindi, nu s(e) potrivești nici cu celi mai denainte scrisori, ce sântu asupra moșii Scoposănii, cum nici cu celi mai din urmă. Dreptu aceia nefiind nici de un folos svintii mănăstiri, și domniia me hotărâm ca acest al șăptile ispisoc să rămâi făr(ă) de nici o lucrari sau tării întărindu-să anaforaoa aciasta și cu a noastră domniască pecete.

1798 noemv(rie) 25.

Proci в҃ <2> log(o)f(e)t.

Pre înălțate doamne.

După cerirea ce au făcut către înălțimea ta precuvioșiia sa chir Sofronie arhimandritul și starețul înpreună cu tot săborul de la mănăstirea Niamț(u)lui, arătând că această sv(â)ntă mănăstire Niamțul are o moșie anume Scoposănii în ținutul Eșului, danie de la luminații domni pe care o și stăpânește cu bună pace întru toate sămnile și hotarăle ei după cuprinderea scrisorilor vechi.

Dar făcându-să cercetare de către vechilii mănăstirii în scrisorile aceștii moșii Scoposănii s-au găsit un hrisov sârbesc de let 7121 <1613> mart(ie) 30, a căruia noimă și cuprindere iaste cu totul nepotrivită cu a celor mai vechi scrisori, cum și de către cele mai noo ce sint făcute în urma acestuia, iarăș să deosăbește, fiind că cele mai noo, cât și cele mai vechi scrisori și hrisoave, toate să unesc într-o înțălegire și de vreme ce au socotit că acest hrisov în vreme viitoare poate să fie de vreo străcăciune și pierdire de folosul mănăstirii, s-au rugat înălțimii tale ca prin cercetare să să pue la cale.

După care cerire rânduindu-s(e) la noi, la cercetare ce am făcut ni-au arătat întâi un hrisov de la Ieremie Moghila v(oe)v(o)d din let 7107 <1599> ghenari 1, și al doile, o carte g(os)p(o)d tot de la acest domn din let 7107 <1599> iuli(e) 3; al triile, un ispisoc de la Mihail v(oe)v(o)d din let 7108 <1600> fevr(uarie) 17, ce scriu că au miluit pe sv(â)nta mînăstire Niamțul cu o moară ci iaste la gura Jijiei, unde cade în Prut și pe Cracău o săliște ci să chiam(ă) Săvcăuții, unde au fost Samoil vătămanul.

Al patrăli ni-au mai arătat o tălmăcire di pe un ispisoc sărbescu de la Sămion Moghila v(oie)v(o)d din let 7117 <1609> av(gu)st 1, ce scrie către Buzul ce au fost părcălab ca să margă și să pue stâlpi pe unde au fost hotărât mai înnainte Roșca vornicul, și să aliagă acest loc pe de amândoo părțile Jăjii până la Prut.

Al cincile ni-au arătat și mărturie hotarnică de la numitul Buzul ce scrie că mergând după poroncă au ales și au stâlpit călugărilor de la mănăstirea Niamțului hotar în braniște pentru câț(i)va oameni ce vor fi șăzători înpregiurul unor mori ce în gura Jăjii, precum li-au făcut lor hotar și Roșca vornicul. Deci strângând oameni buni și bătrâni de pinpregiur, așa au arătat cu sufletile lor pe unde au știut că au hotărât Roșca vornicul.

Începându-să hotarul pe din gios de gura Jăjii, din Prut la dial până la o piatră cu boor, și de acolo drept dialul în sus pe diasupra Voloacăi Cărlanului, și de acolo tot pe supt făget în sus până la Voloaca Bohotinului, și de acolo la vale până la o piatră cu boor între drumuri, și de acolo drept piste Jăjie și piste câmp, până la Prut în Unghiul Manciului, și de acolo Prutul în gios păn(ă) la gura Jăjii.

Al șasăle, ni-au mai arătat o tălmăcire di pe un ispisoc sârbesc de la Costandin Moghila v(oie)v(o)d din let 7117 <1609> iuli(e) 14, ce întărește sv(i)ntei mănăstiri Niamț(u)lui stăpânirea după sămnile ce s-au arătat mai sus în mărturie hotarnică a Buz(u)lui părcălab.

Al șaptile iaste hrisovul ce s-au arătat mai sus, de la Ştefan v(oie)v(o)d din let 7121 <1613> mart(ie) 30, ce scrie că au miluit pe sv(â)nta mănăstire Niamțul cu un loc din pustiiu în gura Jăjiei, unde cade Jăjie în Prut, din gios de sfârșitul braniștei, ca să-ș(i) facă acolo sat și să s(e) numască (loc deschis lăsat), care acel de mai sus scris loc zice că au fost al domnii sale drept domnesc supt ascultare către braniște. Și au trimis domnie sa pe boeriul domnisale Sturza post(elnic) și Ionașco г҃ log(o)f(e)t și au hotărât și au stâlpit tot cu sămne. Iară hotarul acelui de mai sus scris loc de pustie să începe din gios de gura Jăjii, din malul Prutului de la un plop, ce iaste într-însul bour, de acolo drept către apus peste drum la dial până la o piatră, de (ai)ci la vârful dialului în pisc până la altă piatră ci iaste supt un stejar cu bour, iară de acolo drept în sus pe culme până la un stejar cu boor ci iaste mai din gios de malul văi(i) Ursului, și până la alt stejar cu boor ci iaste pe malul altei văi, și tot în sus piste drum până la un stejar ci iaste într-însul boor. Iar de acolo drept către răsărit piste păduri supt dial la margine(a) pădurii până la un stejar cu boor, și până la alt stejar cu boor, și până la o piatră, și piste drum drept piste șăs până la malul Jăjii, până la un stejar cu boor. Deci piste Jăjie și piste șăs până la doi stejări cu bouri la margine pârăului Ursului, de acolo drept până la malul Prutului pe din gios de Unghiul Manciului până la un stejar ce-i într-însul boor, iar de acolo drept în gios la malul Prutului iarăș la gura Jăjii la malul Prutului până la acelaș plop ce iaste cu boor, unde să închei tot hotarul.

Pre înălțate doamne fiind că acest al șaptile ispisoc să cunoaște că nu iaste făcut după urmare celor de mai înnainte, cum nici după acestor ce să arată în gios, care sint făcute în urma acestuia, dar sint unite la înțălegiri cu cele de mai înnainte.

Al opta, o tălmăciri di pi o carte g(os)p(o)d de la Radul v(oe)vod din let 7125 <1616> sept(emvrie) 14. Al noăle tij o tălmăcire di pe o carte g(os)p(o)d de la Gașpar v(oie)vod din let 7128 <1619> oct(omvrie) 21. Al zăcile, tij o tălmăciri di pe o carte g(os)p(o)d de la Alexandru Ilieș v(oe)vod din let 7129 <1621> ghenari 8, ci întăresc și aceste(a) stăpânire(a) sv(i)ntei mănăstiri tot pe sămnile celor de mai înnainte. Iar pe cel al șaptile ispisoc nici cum nu-l pomenesc, nici îl arată.

Am socotit cu nu poate să fie nici de o trebuință mănăstirii, de vreme ci nu să potrivește atât cu cele de mai înnainte, cât și cu celi di pe urm(ă) ispisoace. Întâi pentru că scrie că au miluit pe sv(â)nta mănăstire cu loc din pustiiu, dar acest loc era a mănăstirii de atâța ani stăpânit după scrisorile ce s-au arătat. Al doile că sămnile ce să arată prin ispisocul al șaptile nu urmiaz(ă) celor de mai înainte și celor di pe urm(ă), ci lăsându-le

arată altile cu care înstrăineaz(ă) din drept locul mănăstirii.

Deci noi așa am găsit cu cale că sv(â)nta mănăstire să-ș(i) stăpâniască moșie Scoposănii cu toate hotarile ei după scrisorile ce sint făcute mai înnainte și pe urm(a) hrisovului al șaptile, care să unesc toate într-o înțălegire, iar ispisocul al șaptile să rămâe făr(ă) de nici o puteri sau lucrare. Iar ce desăvârșit hotărâre rămâne la preînaltă înțălepciune înălțimii tale.

1798 noem(vrie) 20.

Al înălțimii tale cătră D(u)mn(e)zău rugătoriu.

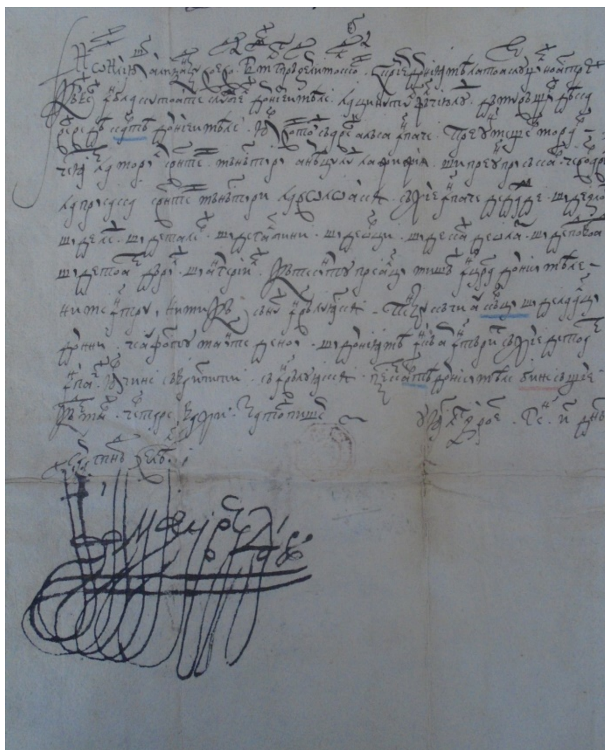
<ss> Iacov mitropolit Mold(a)vii.

Și plecat slugă.

<ss> (…) vel log(o)f(e)t.

<Pe verso-ul filei a doua>: 1798 noemv(rie) 23. Anaforaoa mitropolitul(ui) Iacov cu rezoluția domnească.

ANI, *Fond Mănăstirea Neamț*, XXX/29. Original, difolio.

Documentul nr. 1 (8 ianuarie 1667)

Doc. II N. 69:

Documentul nr. 2 (25 august 1674)

Orice corespondenţă se va adresa Complexului Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău, str. 9 Mai, nr. 7, Bacău, judeţul Bacău, cod 600037: cmiabc@cmiabc.ro

Toute corespondance sera envoé a l'adresse: Complexul Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău, str. 9 Mai, nr. 7, Bacău, judeţul Bacău, cod 600037: cmiabc@cmiabc.ro

Please send any mail to the following address: Complexul Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău, str. 9 Mai, nr. 7, Bacău, judeţul Bacău, cod 600037: : cmiabc@cmiabc.ro

Ricten Sie bitte jedwelche Korrespondez an die Adresse: Complexul Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău, str. 9 Mai, nr. 7, Bacău, judeţul Bacău, cod 600037: : cmiabc@cmiabc.ro

În atenţia colaboratorilor:

Carpica *acceptă spre publicare studii, articole, recenzii şi note bibliogafice (maxim 30 de pagini, format A5). În cazul studiilor ce depăşesc 30 p., autorii sunt rugaţi să procede la împărţirea textului astfel încât să poată fi publicat în numere consecutive ale revistei.*

Toate materialele vor fi prezentate pe suport electronic, în Times New Roman, 12, notele la subsol, în Time New Roman, 10, introduse automat. Eventualele ilustraţii vor fi trimise în format jpg/jpeg fără a fi intercalate în text. Textele vor fi însoţite de un rezumat într-o limbă de largă circulaţie şi vor respecta normele de publicare ale Academiei Române.

Redacţia îşi rezervă dreptul de a accepta publicarea materialului şi de a planifica apariţia acestuia. Materialele nepublicate nu vor fi returnate autorului. Termenul limită de predare a materialelor este 15 august, pentru a putea fi publicate în volumul respectiv.

Redacţia nu răspunde pentru opiniile exprimate de autorii studiilor sau articolelor, întreaga responsabilitate revenind acestora.

CARPICA
Publicaţie a Complexului Muzeal „Iulian Antonescu" Bacău

CARPICA
Revue du Complexe de Musées „Iulian" Antonescu" de Bacău